EUROPOS SĄJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS **TARYBA**

Briuselis, 2019 m. rugsėjo 25 d.
(OR. en)

2018/0106 (COD) **PE-CONS 78/19**

FREMP 66	**AGRI 237**
JAI 470	**ETS 18**
TELECOM 203	**SERVICES 29**
COMPET 374	**TRANS 313**
RC 18	**FISC 250**
CONSOM 161	**SAN 234**
DAPIX 169	**ENV 456**
DATAPROTECT 137	**GAF 47**
DROIPEN 75	**ATO 53**
FIN 336	**CYBER 145**
EMPL 255	**COPEN 194**
MI 403	**POLGEN 93**
PI 81	**INF 125**
SOC 342	**ANIMAUX 15**
ENFOCUSTOM 91	**CODEC 1028**

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
DIREKTYVA (ES) 2019/…

… m. … … d.

dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnį, 43 straipsnio 2 dalį, 50 straipsnį, 53 straipsnio 1 dalį, 91 straipsnį, 100 straipsnį, 114 straipsnį, 168 straipsnio 4 dalį, 169 straipsnį, 192 straipsnio 1 dalį ir 325 straipsnio 4 dalį, ir į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 31 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę[1],

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

atsižvelgdami į 2018 m. lapkričio 30 d. ekspertų grupės nuomonę, nurodytą Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 31 straipsnyje,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[3],

---

1 OL C 405, 2018 11 9, p. 1.
2 OL C 62, 2019 2 15, p. 155.
3 2019 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir … m. … … d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

(1) viešajai ar privačiajai organizacijai dirbantys asmenys arba asmenys, kurie su tokia organizacija turi ryšių vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, dažnai pirmieji sužino apie tomis aplinkybėmis viešajam interesui kylančias grėsmes ar daromą žalą. Pranešdami apie Sąjungos teisės pažeidimus, kurie viešajam interesui daro žalą, tokie asmenys atlieka pranešėjų vaidmenį ir yra labai svarbūs atskleidžiant bei užkertant kelią tokiems teisės pažeidimams ir apsaugant visuomenės gerovę. Tačiau potencialius pranešėjus nuo pranešimo apie jiems susirūpinimą keliančius dalykus ar įtarimus dažnai atgraso atsakomųjų veiksmų baimė. Šiuo atveju ir Sąjungos, ir tarptautiniu lygmenimis vis labiau pripažįstama subalansuotos ir veiksmingos pranešėjų apsaugos užtikrinimo svarba;

(2) Sąjungos lygmeniu pranešėjų pranešimai ir viešas informacijos atskleidimas yra viena iš sudedamųjų Sąjungos teisės ir politikos vykdymo užtikrinimo dalių. Jie nacionalinėms ir Sąjungos vykdymo užtikrinimo sistemoms suteikia papildomos informacijos, kuri padeda veiksmingai nustatyti Sąjungos teisės pažeidimus, juos tirti ir vykdyti persekiojimą už juos, tokiu būdu didinant skaidrumą ir atskaitomybę;

(3) tam tikrose politikos srityse dėl Sąjungos teisės pažeidimų – neatsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalinę teisę jie laikomi administraciniais, baudžiamaisiais ar kitokio pobūdžio pažeidimais – gali būti daroma didelė žala viešajam interesui, nes jie kelia didelę riziką visuomenės gerovei. Jeigu tose srityse nustatomi vykdymo užtikrinimo trūkumai, o pranešėjai paprastai turi išskirtinę galimybę atskleisti pažeidimus, vykdymo užtikrinimą būtina gerinti sukuriant veiksmingus, konfidencialius ir saugius pranešimų teikimo kanalus ir užtikrinant, kad pranešėjai būtų veiksmingai apsaugoti nuo atsakomųjų veiksmų;

(4) šiuo metu Europos Sąjungoje pranešėjams teikiama apsauga įvairiose valstybėse narėse yra fragmentiška, o įvairiose politikos srityse – nevienoda. Iš pranešėjų praneštų Sąjungos teisės pažeidimų, turinčių tarpvalstybinį aspektą, matyti, kaip neveiksminga apsauga vienoje valstybėje narėje sukelia neigiamas pasekmes Sąjungos politikos įgyvendinimui ne tik toje valstybėje narėje, bet ir kitose valstybėse narėse ir apskritai visai Sąjungai;

(5) bendri minimalūs standartai, kuriais užtikrinama, kad pranešėjai būtų veiksmingai apsaugoti, turėtų būti taikomi teisės aktams ir politikos sritims, kuriuose reikia stiprinti vykdymo užtikrinimą, nepakankamas pranešėjų teikiamų pranešimų skaičius yra pagrindinis veiksnys, darantis įtaką vykdymo užtikrinimui, o Sąjungos teisės pažeidimai gali sukelti didelę žalą viešajam interesui. Valstybės narės galėtų nuspręsti išplėsti nacionalinių nuostatų taikymą įtraukdamos kitas sritis, kad būtų užtikrinta išsami ir nuosekli pranešėjų apsaugos sistema nacionaliniu lygmeniu;

(6) pranešėjų apsauga yra būtina siekiant gerinti viešuosius pirkimus reglamentuojančios Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimą. Būtina ne tik užkirsti kelią su viešaisiais pirkimais susijusiam sukčiavimui ir korupcijai įgyvendinant Sąjungos biudžetą ir juos nustatyti, bet taip pat spręsti nepakankamą viešųjų pirkimų taisyklių vykdymo užtikrinimą nacionalinėms perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams vykdant darbus, tiekiant prekes ar teikiant paslaugas. Dėl tokių taisyklių pažeidimų iškraipoma rinka, padidėja verslo vykdymo išlaidos, pakenkiama investuotojų ir akcininkų interesams ir apskritai mažinamas patrauklumas investicijoms ir sudaromos nevienodos veiklos sąlygos visoms Sąjungoje veikiančioms įmonėms, o tai daro neigiamą poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui;

(7) pranešėjų apsaugos pridėtinę vertę Sąjungos teisės aktų leidėjas jau pripažino finansinių paslaugų srityje. Po finansų krizės, kuri atskleidė rimtus atitinkamų taisyklių vykdymo užtikrinimo trūkumus, daugelyje finansinių paslaugų srities teisėkūros aktų buvo nustatytos pranešėjų apsaugos, įskaitant vidaus ir išorės pranešimų teikimo kanalus, taip pat aiškų atsakomųjų veiksmų draudimą, priemonės, kaip nurodyta 2010 m. gruodžio 8 d. Komisijos komunikate „Sankcijų taikymo režimų finansinių paslaugų sektoriuje griežtinimas“. Visų pirma, atsižvelgiant į kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms taikomą prudencinę sistemą, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/36/ES[1] nustatyta pranešėjų apsauga, kuri taikoma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013[2] kontekste;

---

[1] 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

[2] 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

(8) kalbant apie vidaus rinkai pateikiamų produktų saugą, pirminis įrodymų rinkimo šaltinis yra gamybos ir platinimo grandinėje dalyvaujančios įmonės, todėl pranešėjų tokiose įmonėse teikiami pranešimai turi didelę pridėtinę vertę, nes jiems daug prieinamesnė informacija apie galimą nesąžiningą ir neteisėtą nesaugių produktų gamybą, importą ar platinimo praktiką. Todėl reikia nustatyti pranešėjų apsaugą atsižvelgiant į saugos reikalavimus, taikomus produktams, kurie reglamentuojami Sąjungos derinamaisiais teisės aktais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1020[1] I ir II prieduose, ir atsižvelgiant į bendros produktų saugos reikalavimus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/95/EB[2]. Šioje direktyvoje numatyta pranešėjų apsauga taip pat būtų svarbi siekiant išvengti šaunamųjų ginklų, jų dalių bei komponentų bei šaudmenų, taip pat gynybai skirtų produktų perdavimo, nes ji skatintų teikti pranešimus apie Sąjungos teisės pažeidimus, pvz., dokumentų klastojimą, pakeistą žymėjimą ir apgaulingą šaunamųjų ginklų įsigijimą Sąjungoje, kai dėl pažeidimų šaunamieji ginklai dažnai perduodami iš teisėtos į neteisėtą rinką. Šioje direktyvoje numatyta pranešėjų apsauga taip pat padės užkirsti kelią neteisėtai savadarbių sprogmenų gamybai, nes paskatins teisingai taikyti su sprogstamųjų medžiagų pirmtakais susijusius apribojimus ir kontrolės priemones;

---

[1] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

[2] 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (EB) 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

(9) tai, kad pranešėjų apsauga yra svarbi, nes užkerta kelią transporto saugą reglamentuojančių taisyklių pažeidimams, kurie gali kelti pavojų žmonių gyvybėms, ir nuo jų atgraso, jau pripažįstama sektoriniuose Sąjungos aktuose, susijusiuose su aviacijos sauga, būtent Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 376/2014[1], ir jūrų transporto sauga, būtent Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2013/54/ES[2] ir 2009/16/EB[3], kuriuose numatytos specialios pranešėjų apsaugos priemonės, taip pat konkretūs pranešimų teikimo kanalai. Tuose aktuose taip pat numatyta darbuotojų, pranešančių apie savo sąžiningas klaidas, apsauga nuo atsakomųjų veiksmų (vadinamoji teisingumo kultūra). Tuose dviejuose sektoriuose galiojančius pranešėjų apsaugos aspektus būtina papildyti, taip pat būtina numatyti apsaugą kitų transporto rūšių atžvilgiu, kad būtų skatinamas tų transporto rūšių, būtent vidaus vandenų kelių, kelių ir geležinkelių transporto, saugumo standartų vykdymo užtikrinimas, kiek jis susijęs su tomis transporto rūšimis;

---

1 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).

2 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/54/ES dėl tam tikrų vėliavos valstybės įsipareigojimų užtikrinti, kad būtų laikomasi 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kad ji būtų vykdoma (OL L 329, 2013 12 10, p. 1).

3 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės (OL L 131, 2009 5 28, p. 57).

(10) aplinkos apsaugos srityje įrodymų rinkimas, nusikaltimų aplinkai ir neteisėto elgesio prevencija, nustatymas ir nagrinėjimas tebėra iššūkis ir šiuo atžvilgiu reikia aktyvesnių veiksmų, kaip pripažino Komisija 2018 m. sausio 18 d. savo komunikate „ES aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo gerinimo veiksmai“. Kadangi iki šios direktyvos įsigaliojimo, vienintelės galiojančios pranešėjų apsaugos taisyklės, susijusios su aplinkos apsauga, yra nustatytos viename sektoriniame akte, būtent Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/30/ES[1], tokią apsaugą yra būtina nustatyti siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos aplinkos apsaugos *acquis* vykdymą, kurio pažeidimai gali padaryti žalos viešajam interesui ir turėti šalutinį poveikį kitose valstybėse. Nustatyti tokią apsaugą taip pat svarbu tais atvejais, kai nesaugūs produktai gali padaryti žalos aplinkai;

[1] 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66).

(11) pranešėjų apsaugos stiprinimu taip pat būtų prisidedama užkertant kelią Europos atominės energijos bendrijos taisyklių dėl branduolinės saugos, radiacinės saugos ir panaudoto kuro bei radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo pažeidimams ir nuo jų atgrasant. Tuo taip pat būtų veiksmingiau užtikrinama, kad būtų vykdomos Tarybos direktyvos 2009/71/Euratomas[1] atitinkamos nuostatos, susijusios su veiksmingos branduolinės saugos kultūros skatinimu ir stiprinimu, visų pirma tos direktyvos 8b straipsnio 2 dalies a punktas, pagal kurį, *inter alia*, reikalaujama, kad kompetentinga reguliavimo institucija nustatytų valdymo sistemas, kuriose deramas prioritetas teikiamas branduolinei saugai ir skatinamas visų lygių darbuotojų bei vadovų gebėjimas kelti klausimą dėl atitinkamų saugos principų ir praktikos veiksmingo užtikrinimo ir laiku pranešti apie saugos problemas;

[1] 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (OL L 172, 2009 7 2, p. 18).

(12) pranešėjų apsaugos sistemos nustatymas taip pat prisidėtų stiprinant galiojančių nuostatų vykdymo užtikrinimą ir užkirstų kelią maisto grandinėje galiojančių Sąjungos taisyklių, visų pirma susijusių su maisto ir pašarų sauga ir gyvūnų sveikata, apsauga ir gerove, pažeidimams. Tose srityse nustatytos įvairios Sąjungos taisyklės yra glaudžiai tarpusavyje susijusios. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002[1] nustatyti bendrieji principai ir reikalavimai, kuriais grindžiamos visos Sąjungos ir nacionalinės su maistu ir pašarais susijusios priemonės, o ypatingas dėmesys skiriamas maisto saugai, siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos ir vartotojų interesų, susijusių su maistu, apsaugą, taip pat veiksmingą vidaus rinkos veikimą. Tame reglamente, *inter alia*, nustatyta, kad maisto tvarkymo ir pašarų ūkio subjektams neleidžiama trukdyti savo darbuotojams ir kitiems asmenims bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, jeigu toks bendradarbiavimas galėtų užkirsti kelią dėl maisto kylančiam pavojui, sumažinti tą pavojų ar jį pašalinti.

[1] 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

Sąjungos teisės aktų leidėjas panašaus požiūrio laikėsi gyvūnų sveikatos srityje priimdamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/429[1], kuriuo nustatomos gyvūnų ligų, kurios perduodamos gyvūnams arba žmonėms, prevencijos ir kontrolės taisyklės, o ūkinės paskirties, moksliniams tikslams naudojamų, vežamų ir žudomų gyvūnų apsaugos ir gerovės srityje priimdamas atitinkamai Tarybos direktyvą 98/58/EB[2] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/63/ES[3], taip pat Tarybos reglamentus (EB) Nr. 1/2005[4] ir (EB) Nr. 1099/2009[5];

(13) pranešėjų teikiami pranešimai apie pažeidimus gali būti labai svarbūs nustatant dėl Sąjungos taisyklių pažeidimų, kurie kitaip liktų neatskleisti, kylančią riziką visuomenės sveikatai ir vartotojų apsaugai, užkertant jai kelią, ją mažinant ar šalinant. Visų pirma vartotojų apsauga taip pat yra glaudžiai susijusi su atvejais, kai nesaugūs produktai gali padaryti didelę žalą vartotojams;

---

1 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

2 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/58/EB dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos (OL L 221, 1998 8 8, p. 23).

3 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos (OL L 276, 2010 10 20, p. 33).

4 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičianti Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005 1 5, p. 1).

5 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (OL L 303, 2009 11 18, p. 1).

(14) privatumo gerbimas ir asmens duomenų apsauga, kurie yra įtvirtinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 8 straipsniuose kaip pagrindinės teisės, yra kitos sritys, kurioje pranešėjai gali padėti atskleisti pažeidimus, dėl kurių gali būti daroma žala viešajam interesui. Pranešėjai taip pat gali padėti atskleisti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/1148[1] dėl tinklų ir informacinių sistemų saugumo, kuria nustatytas reikalavimas pranešti apie incidentus, įskaitant incidentus, nesusijusius su asmens duomenimis, ir saugumo reikalavimai, taikomi esmines paslaugas įvairiuose sektoriuose, pavyzdžiui, energijos, sveikatos, transporto ir bankų sektoriuose, teikiantiems subjektams, pagrindinių skaitmeninių paslaugų, pavyzdžiui, debesijos kompiuterijos paslaugų, teikėjams ir pagrindinių komunalinių paslaugų, pavyzdžiui, vandens, elektros energijos ir dujų tiekimo, teikėjams, pažeidimus. Šioje srityje pranešėjų teikiami pranešimai yra ypač vertingi siekiant užkirsti kelią saugumo incidentams, kurie gali daryti poveikį esminei ekonominei ir socialinei veiklai ir plačiai naudojamoms skaitmeninėms paslaugoms, taip pat užkirsti kelią Sąjungos duomenų apsaugos taisyklių pažeidimams. Tokie pranešimai padeda užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų, kurios turi esminę reikšmę vidaus rinkos veikimui ir visuomenės gerovei, teikimą;

[1] 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

(15) be to, Sąjungos finansinių interesų apsauga, kuri yra susijusi su kova su sukčiavimu, korupcija ir bet kuria kita neteisėta veikla, darančia poveikį Sąjungos išlaidoms, Sąjungos pajamų ir lėšų surinkimui ar Sąjungos turtui, yra pagrindinė sritis, kurioje reikia stiprinti Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimą. Sąjungos finansinių interesų apsaugos stiprinimas taip pat svarbus Sąjungos biudžeto įgyvendinimui, susijusiam su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi (toliau – Euratomo sutartis) grindžiamomis išlaidomis. Prastas veiksmingo vykdymo užtikrinimas Sąjungos finansinių interesų apsaugos srityje, įskaitant sukčiavimo ir korupcijos prevenciją nacionaliniu lygmeniu, lemia mažesnes Sąjungos pajamas ir netinkamą Sąjungos lėšų panaudojimą, kuris gali iškraipyti viešąsias investicijas bei kliudyti augimui ir pakenkti piliečių pasitikėjimui Sąjungos veiksmais. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 325 straipsnyje reikalaujama, kad Sąjunga ir valstybės narės kovotų su sukčiavimu ir bet kokia kita neteisėta veikla, darančia poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Atitinkamos Sąjungos priemonės šiuo atžvilgiu apima visų pirma Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[1] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013[2].

[1] 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

[2] 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

Su stambiausio masto sukčiavimu susijusio elgesio atvejais Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 yra papildomas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371[1] ir 1995 m. liepos 26 d. Konvencija dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos[2], parengta vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, įskaitant jos 1996 m. rugsėjo 27 d.[3], 1996 m. lapkričio 29 d.[4] ir 1997 m. birželio 19 d.[5] protokolus. Ta Konvencija ir tie protokolai galioja valstybėms narėms, kurios nesaistomos Direktyva (ES) 2017/1371;

(16) taip pat turėtų būti nustatyti bendri minimalūs pranešėjų apsaugos standartai pažeidimų, susijusių su vidaus rinka, kaip nurodyta SESV 26 straipsnio 2 dalyje, atveju. Be to, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) praktika, Sąjungos priemonės, kuriomis siekiama sukurti vidaus rinką arba užtikrinti jos veikimą, yra skirtos padėti pašalinti esamas arba kylančias kliūtis laisvam prekių judėjimui ar laisvei teikti paslaugas ir padėti pašalinti konkurencijos iškraipymus;

---

1 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).
2 OL C 316, 1995 11 27, p. 49.
3 OL C 313, 1996 10 23, p. 2.
4 OL C 151, 1997 5 20, p. 2.
5 OL C 221, 1997 7 19, p. 2.

(17) konkrečiai, pranešėjų apsauga siekiant sustiprinti Sąjungos konkurencijos teisės, įskaitant valstybės pagalbos sritį, vykdymo užtikrinimą padėtų apsaugoti veiksmingą rinkų veikimą Sąjungoje, sudaryti vienodas sąlygas verslui ir užtikrinti naudą vartotojams. Kalbant apie įmonėms taikomas konkurencijos taisykles, pažymėtina, kad vidaus pranešimų svarba nustatant konkurencijos teisės pažeidimus jau pripažįstama atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo politikoje, kurią pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004[1] 4a straipsnį įgyvendina Komisija, taip pat neseniai Komisijai sukūrus anoniminio informavimo apie pažeidimus priemonę. Pažeidimai, susiję su konkurencijos teise ir valstybės pagalbos taisyklėmis, yra susiję su SESV 101, 102, 106, 107 ir 108 straipsniais ir jiems taikyti priimtomis antrinės teisės taisyklėmis;

[1] 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal Sutarties 81 ir 82 straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004 4 27, p. 18).

(18) pelno mokesčio teisės pažeidimai ir susitarimai, kuriais siekiama įgyti mokestinę naudą ir išvengti teisinių prievolių, taip pakenkiant taikytinos pelno mokesčio teisės dalykui ar tikslui, daro neigiamą poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui. Tokie pažeidimai ir susitarimai gali lemti nesąžiningą mokesčių konkurenciją ir plataus masto mokesčių slėpimą, dėl kurio iškraipomos vienodos veiklos sąlygos verslui, o valstybės narės ir visas Sąjungos biudžetas praranda mokestines pajamas. Šioje direktyvoje turėtų būti numatyta apsauga nuo atsakomųjų veiksmų asmenims, kurie praneša apie apgaulingus ir (arba) piktnaudžiaujamo pobūdžio susitarimus, kurie priešingu atveju galėtų likti neatskleisti, siekiant sustiprinti kompetentingų institucijų gebėjimą apsaugoti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir pašalinti iškraipymus ir prekybos kliūtis, darančius poveikį įmonių konkurencingumui vidaus rinkoje, ir kurie tiesiogiai susiję su laisvo judėjimo taisyklėmis ir taip pat svarbūs taikant valstybės pagalbos taisykles. Šioje direktyvoje numatyta pranešėjų apsauga papildytų naujausias Komisijos iniciatyvas, kuriomis siekiama padidinti skaidrumą ir keitimąsi informacija mokesčių srityje ir sukurti sąžiningesnę pelno mokesčio aplinką Sąjungoje, siekiant didesnio valstybių narių veiksmingumo nustatant apgaulingus ir (arba) piktnaudžiaujamo pobūdžio susitarimus, ir padėtų atgrasyti nuo tokių susitarimų sudarymo. Tačiau šia direktyva nederinamos nuostatos dėl mokesčių, nesvarbu, ar jos esminės, ar procedūrinės, bei ja nesiekiama sustiprinti nacionalinių pelno mokesčio taisyklių vykdymo užtikrinimo, nedarant poveikio valstybių narių galimybei tokiu tikslu naudoti praneštą informaciją;

(19) 2 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžiama materialinė šios direktyvos taikymo sritis, darant nuorodą į priede išvardytų Sąjungos teisės aktų sąrašą. Tai reiškia, kad tais atvejais, kai tuose Sąjungos aktuose savo ruožtu apibrėžiama jų materialinė taikymo sritis darant nuorodą į jų prieduose išvardytus Sąjungos aktus, pastarieji aktai taip pat yra šios direktyvos materialinės taikymo srities dalis. Be to, priede pateikta nuoroda į teisės aktus turėtų būti suprantama kaip apimanti visas nacionalines ir Sąjungos įgyvendinimo arba deleguotąsias priemones, priimtas pagal tuos teisės aktus. Be to, nuoroda į Sąjungos teisės aktus priede turi būti suprantama kaip dinaminė nuoroda, remiantis standartine nuorodų į Sąjungos teisės aktus pateikimo sistema. Todėl jei priede nurodytas Sąjungos aktas buvo arba yra iš dalies keičiamas, nuoroda yra sietina su taip iš dalies pakeistu teisės aktu; jei priede nurodytas Sąjungos aktas buvo arba yra keičiamas, nuoroda yra sietina su tuo naujuoju teisės aktu;

(20) tam tikruose Sąjungos aktuose, visų pirma finansinių paslaugų srities, pvz., Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka[1] ir Komisijos įgyvendinimo direktyvoje (ES) 2015/2392[2], priimtoje remiantis tuo reglamentu, jau nustatytos išsamios pranešėjų apsaugos taisyklės. Šiuo atžvilgiu tokiuose galiojančiuose Sąjungos teisės aktuose, įskaitant išvardytus šios direktyvos priedo II dalyje, pritaikytuose prie atitinkamų sektorių, nustatytos konkrečios taisyklės turėtų būti išlaikytos. Tai yra ypač svarbu nustatant, kurie juridiniai subjektai finansinių paslaugų, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityse šiuo metu privalo įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus. Be to, siekiant visose valstybėse narėse užtikrinti nuoseklumą ir teisinį tikrumą, ši direktyva turėtų būti taikoma visoms sritims, kurios nėra reglamentuojamos konkretiems sektoriams taikomais aktais, ir taip turėtų papildyti tokius aktus, kad jie būtų visiškai suderinti su minimaliais standartais. Šioje direktyvoje visų pirma turėtų būti tiksliau apibrėžta vidaus ir išorės pranešimų teikimo kanalų struktūra, kompetentingų institucijų pareigos ir konkrečios apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų formos, kurios turi būti užtikrintos nacionaliniu lygmeniu.

---

[1] 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (OL L 173, 2014 6 12, p. 1).

[2] 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva (ES) 2015/2392 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 nuostatų dėl pranešimų apie faktinius arba galimus to reglamento pažeidimus teikimo kompetentingoms institucijoms (OL L 332, 2015 12 18, p. 126).

Tuo atžvilgiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1286/2014[1] 28 straipsnio 4 dalis numato, kad valstybės narės gali numatyti vidaus pranešimų teikimo kanalą srityje, kuriai taikomas tas reglamentas. Siekiant nuoseklumo su šioje direktyvoje išdėstytais minimaliais standartais, pareiga sukurti vidaus pranešimų teikimo kanalus, numatytus šioje direktyvoje, taip pat turėtų būti taikoma ir Reglamento (ES) Nr. 1286/2014 atžvilgiu;

(21) ši direktyva neturėtų daryti poveikio darbuotojams suteiktai apsaugai, kai jie praneša apie Sąjungos darbo teisės pažeidimus. Visų pirma darbuotojų saugos ir sveikatos srityje jau pagal Tarybos direktyvos 89/391/EEB[2] 11 straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog darbuotojai arba darbuotojų atstovai neatsidurtų nepalankioje padėtyje dėl darbdaviams pateiktų prašymų ar pasiūlymų imtis tinkamų pavojų darbuotojams sumažinimo ir (arba) pavojaus šaltinių pašalinimo priemonių. Darbuotojai ir jų atstovai pagal tą direktyvą turi teisę kelti klausimus kompetentingoje institucijoje, jeigu mano, kad darbdavio taikytos priemonės ir būdai yra nepakankami saugai ir sveikatai užtikrinti;

---

[1] 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1286/2014 dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentų (OL L 352, 2014 12 9, p. 1).

[2] 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

(22) valstybės narės galėtų nuspręsti nustatyti, kad pranešimai dėl tarpasmeninių nusiskundimų, darančių poveikį tik pranešimo teikėjui, t. y. nusiskundimai dėl tarpasmeninių konfliktų tarp pranešimo teikėjo ir kito darbuotojo, gali būti nukreipiami į kitas procedūras;

(23) šia direktyva neturėtų būti daroma poveikio apsaugai, kuri suteikiama procedūromis, skirtomis pranešimams apie galimą neteisėtą elgesį, įskaitant sukčiavimą arba korupciją, kuriais kenkiama Sąjungos interesams, arba pranešimams apie su profesinių pareigų vykdymu susijusį elgesį, kuriuo galėtų būti šiurkščiai nesilaikoma Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68[1] numatytų Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 22a, 22b ir 22c straipsniuose nustatytų Europos Sąjungos pareigūnų ir kitų tarnautojų pareigų. Ši direktyva turėtų būti taikoma, kai Sąjungos pareigūnai ir kiti tarnautojai praneša apie pažeidimus, atsirandančius su darbu susijusiame kontekste, už savo darbo santykių su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis ribų;

[1] OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

(24) kiekviena valstybė narė išlieka išimtinai atsakinga už savo nacionalinį saugumą. Ši direktyva neturėtų būti taikoma pranešimams apie pažeidimus, susijusius su viešaisiais pirkimais, kuriuose esama gynybos ar saugumo aspektų, jeigu jiems taikomas SESV 346 straipsnis, remiantis Teisingumo Teismo praktika. Jei valstybės narės nusprendžia išplėsti šioje direktyvoje numatytą apsaugą ir ją taikyti kitoms sritims ar aktams, kurie nepatenka į materialinę direktyvos taikymo sritį, toms valstybėms narėms turėtų būti galima priimti specialias nuostatas, kuriomis šiuo atžvilgiu būtų apsaugoti esminiai nacionalinio saugumo interesai;

(25) ši direktyva taip pat neturėtų daryti poveikio slaptos informacijos apsaugai, jeigu jos apsaugą nuo neteisėtos prieigos reikalaujama užtikrinti pagal Sąjungos teisę arba atitinkamos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus. Be to, ši direktyva neturėtų daryti poveikio prievolėms pagal Tarybos sprendimą 2013/488/ES[1] arba Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444[2];

(26) ši direktyva neturėtų daryti poveikio advokatų ir jų klientų bendravimo konfidencialumo apsaugai (toliau – advokato profesinės paslapties apsauga), kaip numatyta pagal nacionalinę teisę ir, kai taikoma, Sąjungos teisę, remiantis Teismo praktika. Be to, ši direktyva neturėtų daryti poveikio pareigai užtikrinti konfidencialų sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų, įskaitant terapeutus, bendravimo su savo pacientais ir pacientų duomenų įrašų pobūdį (toliau – medicininė paslaptis), kaip nustatyta nacionalinėje ir Sąjungos teisėje;

---

[1] 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

[2] 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

(27) kitų nei teisininkai ar sveikatos apsaugos profesijų atstovai turėtų galėti būti laikomi atitinkančiais apsaugos teikimo pagal šią direktyvą reikalavimus, kai jie praneša informaciją, saugomą pagal taikytinas profesines taisykles, su sąlyga, kad ta informacija yra būtina atskleisti pažeidimui, kuris patenka į šios direktyvos taikymo sritį;

(28) nors šia direktyva tam tikromis sąlygomis turėtų būti numatomas ribotas atleidimas nuo atsakomybės, įskaitant baudžiamąją atsakomybę, konfidencialumo pažeidimo atveju, ji neturėtų daryti poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl baudžiamojo proceso, visų pirma toms, kuriomis siekiama apsaugoti tyrimų ir procesų, arba susijusių asmenų gynybos teisių vientisumą. Tai neturėtų daryti poveikio apsaugos priemonių nustatymui kitoms nacionalinės procesinės teisės rūšims, visų pirma prievolės įrodyti perkėlimui nacionaliniuose administraciniuose, civiliniuose ar darbo procesuose;

(29) ši direktyva neturėtų daryti poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl darbuotojų atstovų naudojimosi teisėmis į informaciją, konsultacijas ir dalyvavimą kolektyvinėse derybose bei jų užtikrinamam darbuotojų darbo teisių gynimui. Tai neturėtų daryti poveikio pagal šią direktyvą užtikrinamam apsaugos lygiui;

(30) ši direktyva neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai asmenys, kurie, davę savo informacija grindžiamą sutikimą, yra identifikuoti arba nacionaliniu lygmeniu paskirtų institucijų, pavyzdžiui muitinės, tvarkomose duomenų bazėse registruoti kaip informatoriai ir praneša apie pažeidimus teisėsaugos institucijoms už atlygį ar kompensaciją. Tokie pranešimai teikiami laikantis specialių procedūrų, kuriomis siekiama užtikrinti tokių asmenų anonimiškumą, kad būtų apsaugota jų fizinė neliečiamybė, ir kurios skiriasi nuo šioje direktyvoje numatytų pranešimų teikimo kanalų;

(31) asmenys, kurie praneša informaciją apie grėsmes ar žalą viešajam interesui, kurią sužino vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, naudojasi savo žodžio laisve. Chartijos 11 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje nustatyta teisė į žodžio ir informacijos laisvę apima teisę gauti ir skleisti informaciją, taip pat žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą. Todėl ši direktyva grindžiama Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, susijusia su žodžio laisve, ir Europos Tarybos rekomendacijoje dėl pranešėjų apsaugos, kurią 2014 m. balandžio 30 d. priėmė jos Ministrų Komitetas, nustatytais principais, kurie buvo parengti remiantis šia teismo praktika;

(32) kad galėtų naudotis apsauga pagal šią direktyvą, pranešimų teikėjai turėtų turėti pagrįstą pagrindą manyti, kad, atsižvelgiant pranešimo pateikimo metu buvusias aplinkybes ir jiems prieinamą informaciją, faktai, apie kuriuos jie pranešė, yra teisingi. Tas reikalavimas yra esminė apsaugos nuo apgaulingų ir lengvabūdiškų arba piktnaudžiaujamo pobūdžio pranešimų priemonė, nes juo užtikrinama, kad apsauga nebūtų teikiama tiems, kurie pranešimo pateikimo metu tyčia ir sąmoningai pateikė neteisingą ar klaidinamą informaciją. Kartu reikalavimu užtikrinama, kad pranešimo teikėjas neprarastų apsaugos tais atvejais, kai netikslią informaciją apie pažeidimus pateikė nuoširdžiai klysdamas. Panašiai pranešimų teikėjai turėtų turėti teisę į apsaugą pagal šią direktyvą, jeigu turi pagrįstų priežasčių manyti, kad pranešta informacija patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Neturėtų būti atsižvelgiama į pranešimų teikėjų motyvus pranešti sprendžiant, ar suteikti jiems apsaugą;

(33) pranešimo teikėjams paprastai lengviau pranešti naudojantis vidaus kanalais, nebent jie turi priežasčių pranešti naudojantis išorės kanalais. Iš empirinių tyrimų matyti, kad dauguma pranešėjų linkę pranešti vidaus kanalais, organizacijoje, kurioje jie dirba. Vidaus pranešimų teikimas taip pat yra geriausias būdas užtikrinti, kad informacija patektų asmenims, kurie gali prisidėti prie ankstyvo ir veiksmingo viešajam interesui kylančios rizikos problemų sprendimo. Kartu pranešimo teikėjas turėtų galėti pasirinkti tinkamiausią pranešimo teikimo kanalą, priklausomai nuo konkrečių kiekvieno atvejo aplinkybių. Be to, atsižvelgiant į demokratinius principus (pavyzdžiui, skaidrumą ir atskaitomybę) ir pagrindines teises (pavyzdžiui, žodžio laisvę ir žiniasklaidos laisvę bei pliuralizmą), kartu išlaikant, viena vertus, darbdavių intereso valdyti savo organizacijas ir apsaugoti savo interesus bei, kita vertus, visuomenės intereso apsisaugoti nuo žalos pusiausvyrą, ir laikantis Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje nustatytų kriterijų, būtina užtikrinti viešo informacijos atskleidimo apsaugą;

(34) nedarant poveikio galiojančioms pareigoms numatyti galimybę pranešti anonimiškai pagal Sąjungos teisę, valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, ar iš privačiojo arba viešojo sektoriaus juridinių subjektų ir kompetentingų institucijų yra reikalaujama priimti anoniminius pranešimus apie pažeidimus, kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį, ir imtis dėl jų tolesnių veiksmų. Tačiau asmenys, kurie anonimiškai pateikė pranešimą arba anonimiškai viešai atskleidė informaciją, kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį, ir atitinka jo sąlygas, turėtų būti saugomi pagal šią direktyvą, jei jie vėliau identifikuojami ir patiria atsakomuosius veiksmus;

(35) šia direktyva apsauga turi būti suteikiama tais atvejais, kai asmenys pagal Sąjungos teisės aktus praneša Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, pavyzdžiui, apie sukčiavimą Sąjungos biudžeto srityje;

(36) asmenims konkreti teisinė apsauga reikalinga tais atvejais, kai informaciją, kurią praneša, jie sužino vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, todėl jiems kyla rizika sulaukti su darbu susijusių atsakomųjų veiksmų, pavyzdžiui, pažeidus konfidencialumo arba lojalumo pareigą. Pagrindinė priežastis, dėl kurios tokiems asmenims reikia suteikti apsaugą, yra jų ekonominis pažeidžiamumas, kuris priklauso nuo asmens, kuriam jie de facto dirba. Jeigu tokio su darbu susijusio galių disbalanso nėra (pavyzdžiui, įprastų skundų arba pašalinių piliečių atveju), apsauga nuo atsakomųjų veiksmų nereikalinga;

(37) norint užtikrinti veiksmingą Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimą, apsauga turėtų būti suteikiama pačioms plačiausioms asmenų kategorijoms, kurie, nepaisant to, ar jie yra Sąjungos, ar trečiųjų šalių piliečiai, vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, nepaisant tos veiklos pobūdžio ir to, ar ji yra apmokama, ar ne, turi išskirtinę prieigą prie informacijos apie pažeidimus ir pranešimas apie tokius pažeidimus atitiktų viešąjį interesą ir kurie, jei pateiktų pranešimą, gali sulaukti atsakomųjų veiksmų. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad apsaugos poreikis būtų nustatomas atsižvelgiant į visas susijusias aplinkybes, ne vien remiantis santykių pobūdžiu, taip įtraukiant pačius įvairiausius asmenis, plačiausia prasme susijusius su organizacija, kurioje padaromas pažeidimas;

(38) apsauga pirmiausia turėtų būti taikoma asmenims, turintiems darbuotojo statusą, kaip jis suprantamas pagal SESV 45 straipsnio 1 dalį ir kaip jį išaiškino Teisingumo Teismas, t. y. asmenys, kurie tam tikrą laikotarpį kito asmens naudai ir jo vadovaujami vykdo veiklą, už kurią gauna atlyginimą. Todėl apsauga taip pat turėtų būti suteikiama nestandartinių darbo santykių saistomiems darbuotojams, įskaitant ne visą darbo dieną dirbančius darbuotojus, pagal terminuotą darbo sutartį dirbančius darbuotojus ar asmenis, taip pat sudariusius darbo sutartį ar turinčius darbo santykių su laikinojo įdarbinimo įmonėmis, mažų garantijų darbo santykius, kuriems dažnai sudėtinga taikyti standartinės formos apsaugą nuo nesąžiningo elgesio. Darbuotojo sąvoka apima ir valstybės tarnautojus, viešųjų paslaugų darbuotojus, taip pat bet kuriuos kitus asmenis, dirbančius viešajame sektoriuje;

(39) apsauga taip pat turėtų būti taikoma tų kategorijų fiziniams asmenims, kurie, nors ir nėra darbuotojai pagal SESV 45 straipsnio 1 dalį, gali atlikti labai svarbų vaidmenį atskleidžiant Sąjungos teisės pažeidimus ir, vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, gali tapti ekonomiškai pažeidžiami. Pavyzdžiui, produktų saugos srityje tiekėjai yra daug arčiau informacijos apie galimą nesąžiningą ir neteisėtą nesaugių produktų gamybą, importą ar platinimo praktiką šaltinio; o kai tai susiję su Sąjungos fondų paramos įgyvendinimu, paslaugas teikiantys konsultantai turi išskirtinę galimybę atkreipti dėmesį į pažeidimus, kuriuos jie mato. Tokios asmenų kategorijos, kurios apima paslaugas teikiančius savarankiškai dirbančius asmenis, laisvai samdomus asmenis, rangovus, subrangovus ir paslaugų teikėjus, paprastai sulaukia atsakomųjų veiksmų, kurie gali pasireikšti, pavyzdžiui, paslaugų teikimo sutarties, licencijos ar leidimo galiojimo nutraukimu prieš terminą ar atšaukimu, verslo ar pajamų praradimu, prievarta, grasinimais ar priekabiavimu, įtraukimu į juoduosius sąrašus arba verslo boikotu ar žala jų reputacijai. Akcininkai ir valdymo organuose dalyvaujantys asmenys taip pat gali sulaukti atsakomųjų veiksmų, pavyzdžiui, finansinio pobūdžio arba grasinimų ar priekabiavimo, įtraukimo į juoduosius sąrašus arba žalos jų reputacijai forma. Apsauga taip pat turėtų būti suteikiama asmenims, kurių darbo santykiai baigėsi, ir į darbo vietą kandidatuojantiems asmenims arba asmenims, siekiantiems teikti paslaugas organizacijai, kurie įdarbinimo proceso metu arba kitų ikisutartinių derybų metu sužino apie pažeidimus ir galėtų sulaukti atsakomųjų veiksmų, pavyzdžiui, neigiamo atsiliepimo apie darbuotoją, įtraukimo į juoduosius sąrašus arba verslo boikoto forma;

(40) veiksminga pranešėjų apsauga taip pat reiškia tų kategorijų asmenų, kurie, nors ekonomiškai nėra priklausomi nuo su savo darbu susijusios veiklos, vis tiek gali sulaukti atsakomųjų veiksmų dėl pranešimų apie pažeidimus, apsaugą. Atsakomieji veiksmai prieš savanorius ir apmokamus arba neapmokamus stažuotojus galėtų pasireikšti tuo, kad nebesinaudojama jų paslaugomis, jiems pateikiami neigiami atsiliepimai apie darbuotoją arba kitaip pakenkiama jų reputacijai arba karjeros galimybėms;

(41) reikėtų užtikrinti apsaugą nuo atsakomųjų priemonių, kurių imamasi ne tik tiesiogiai prieš pačius pranešimų teikėjus, bet ir tų, kurių gali būti imamasi netiesiogiai prieš pranešimo teikėjo tarpininkus, bendradarbius ar giminaičius, kurie taip pat yra darbo ryšiais susiję su pranešimo teikėjo darbdaviu arba klientu ar paslaugų gavėju. Nedarant poveikio apsaugai, kuria profesinių sąjungų atstovai arba darbuotojų atstovai naudojasi kaip tokie atstovai pagal kitas Sąjungos ir nacionalines taisykles, jiems turėtų būti taikoma pagal šią direktyvą numatyta apsauga tiek tais atvejais, kai jie teikia pranešimus kaip darbuotojai, tiek tuomet, kai jie pranešimo teikėją konsultavo ir rėmė. Netiesioginiai atsakomieji veiksmai taip pat apima veiksmus, kurių imamasi prieš juridinį subjektą, kuris priklauso pranešimo teikėjui, kuriame jis dirba arba su kuriuo yra kitaip susijęs su darbu susijusiomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, atsisakoma teikti paslaugas, įtraukiama į juoduosius sąrašus arba boikotuojamas verslas;

(42) norint veiksmingai nustatyti didelę žalą viešajam interesui ir užkirsti jai kelią, reikia, kad pažeidimo sąvoka taip pat apimtų piktnaudžiavimo praktiką, kaip apibrėžta Teisingumo Teismo praktikoje, t. y. veiksmais arba neveikimu, kurie formaliai neatrodo neteisėti, tačiau kenkia teisės dalykui arba tikslui;

(43) norint užtikrinti veiksmingą Sąjungos teisės pažeidimų prevenciją, reikia, kad apsauga būtų suteikiama asmenims, kurie teikia informaciją, būtiną jau įvykusiems pažeidimams, pažeidimams, kurie dar nepadaryti, tačiau labai tikėtina, kad bus padaryti, veiksmams ar neveikimui, kuriuos pranešimo teikėjas turi pagrįstų priežasčių laikyti pažeidimais, taip pat bandymams nuslėpti pažeidimus, atskleisti. Dėl tų pačių priežasčių apsaugą taip pat galima pagrįstai suteikti asmenims, kurie nepateikia tiesioginių įrodymų, tačiau iškelia pagrįstą susirūpinimą ar įtarimą. Tačiau apsauga neturėtų būti taikoma asmenims, pranešantiems informaciją, kuri jau yra visiškai prieinama viešojoje erdvėje, arba kai tai yra nepagrįsti gandai ir nuogirdos;

(44) turėtų būti glaudus priežastinis ryšys tarp pranešimo ir pranešimo teikėjo tiesiogiai ar netiesiogiai patirto neigiamo elgesio tam, kad toks neigiamas elgesys būtų pripažintas atsakomaisiais veiksmais, o pranešantis asmuo dėl to galėtų tuo atžvilgiu naudotis teisine apsauga. Veiksminga pranešimų teikėjų apsauga, kaip Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimą gerinanti priemonė, turi būti grindžiama plačia atsakomųjų veiksmų apibrėžtimi, kuri apima bet kokį su darbu susijusiomis aplinkybėmis atliekamą veiksmą arba neveikimą, kuris kenkia asmenims. Tačiau šia direktyva neturėtų būti užkertamas kelias darbdaviams priimti su darbu susijusius sprendimus, kurie nėra paskatinti pranešimų teikimu ar viešu informacijos atskleidimu;

(45) apsauga nuo atsakomųjų veiksmų, kaip žodžio laisvės ir žiniasklaidos laisvės apsaugos ir pliuralizmo priemonė, turėtų būti suteikiama tiek asmenims, kurie informaciją apie veiksmus ar neveikimą praneša organizacijoje (vidaus pranešimų teikimas) arba išorės institucijai (išorės pranešimų teikimas), tiek asmenims, kurie tokią informaciją atskleidžia viešojoje erdvėje, pavyzdžiui, tiesiogiai visuomenei per internetines platformas ar socialinius tinklus arba žiniasklaidai, išrinktiems pareigūnams, pilietinės visuomenės organizacijoms, profesinėms sąjungoms arba profesinėms ir verslo organizacijoms;

(46) pranešėjai visų pirma yra svarbus tyrimus atliekančių žurnalistų šaltinis. Veiksmingos pranešėjų apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų užtikrinimas suteikia potencialiems pranešėjams daugiau teisinio tikrumo, todėl skatina informacijos apie pažeidimus teikimą, be kita ko, ir per žiniasklaidą. Šiuo atžvilgiu pranešėjų, kaip žurnalistikos šaltinio, apsauga turi esminę reikšmę užtikrinant tiriamosios žurnalistikos, kaip demokratinės visuomenės sergėtojos, vaidmenį;

(47) siekiant veiksmingai nustatyti Sąjungos teisės pažeidimus ir užkirsti jiems kelią, gyvybiškai svarbu, kad atitinkama informacija greitai pasiektų arčiausiai problemos šaltinio esančius subjektus, kurie turi geriausias galimybes atlikti tyrimą ir įgaliojimus ištaisyti pažeidimą, kai tai įmanoma. Todėl iš principo pranešimo teikėjai turėtų būti skatinami pirmiausia naudotis vidaus pranešimo kanalais ir pranešti savo darbdaviui, jei tokie kanalai jiems prieinami ir galima pagrįstai tikėtis, kad jie veiks. Taip yra visų pirma tais atvejais, kai pranešimo teikėjai mano, kad pažeidimą galima veiksmingai spręsti atitinkamos organizacijos viduje ir kad nėra atsakomųjų veiksmų pavojaus. Todėl privačiojo ir viešojo sektorių juridiniai subjektai turėtų įdiegti tinkamas pranešimų priėmimo ir tolesnių veiksmų vidaus procedūras. Toks skatinimas taikytinas ir tais atvejais, kai tokie kanalai buvo sukurti Sąjungos ar nacionalinei teisei to nereikalaujant. Šis principas turėtų padėti puoselėti gero bendravimo kultūrą ir įmonių socialinę atsakomybę, pagal kurią laikoma, kad pranešėjai labai prisideda prie savikorekcijos ir pavyzdingumo organizacijoje;

(48) kalbant apie privačiojo sektoriaus juridinius subjektus pažymėtina, kad prievolė įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į jų dydį ir rizikos, kurią jų veikla kelia viešajam interesui, lygį. Visoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų veiklos pobūdžio, turinčioms 50 ir daugiau darbuotojų, turėtų būti nustatyta pareiga įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus, grindžiama jų prievole surinkti PVM. Konkrečiais atvejais valstybės narės, atlikusios tinkamą rizikos vertinimą, taip pat galėtų reikalauti, kad ir kitos įmonės įdiegtų vidaus pranešimų teikimo kanalus, pavyzdžiui, dėl didelės rizikos, kurią gali kelti jų veikla;

(49) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei skatinti privačiojo sektoriaus juridinius subjektus, turinčius mažiau nei 50 darbuotojų, sukurti vidaus pranešimų teikimo ir tolesnių veiksmų kanalus, be kita ko, tiems kanalams nustatant ne tokius griežtus reikalavimus, kokie nustatyti šioje direktyvoje, su sąlyga, kad tais reikalavimais užtikrinamas konfidencialumas ir stropūs tolesni veiksmai;

(50) prievolės įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus išimtis, taikoma mažosioms ir labai mažoms įmonėms, neturėtų būti taikoma privačioms įmonėms, kurios įpareigotos įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus pagal priedo I dalies B punkte ir II dalyje nurodytus Sąjungos teisės aktus;

(51) turėtų būti aišku, kad privačiojo sektoriaus juridinių subjektų, kurie nėra įdiegę vidaus pranešimų teikimo kanalų, atveju pranešimų teikėjai turėtų galėti pranešimus teikti išorėje kompetentingoms institucijoms, ir tokiems asmenims turėtų būti teikiama šioje direktyvoje numatyta apsauga nuo atsakomųjų veiksmų;

(52) siekiant visų pirma užtikrinti, kad viešajame sektoriuje būtų laikomasi viešųjų pirkimų taisyklių, prievolė įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus turėtų būti taikoma visoms vietos, regioninio ir nacionalinio lygmens perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams, kartu nurodant, kad ši prievolė turi atitikti jų dydį.

(53) jeigu užtikrinamas pranešimo teikėjo tapatybės konfidencialumas, kiekvienas atskiras privačiojo ir viešojo sektoriaus juridinis subjektas savo nuožiūra apibrėžia pranešimų teikimo kanalų, kuriuos įdiegs, rūšį. Konkrečiau kalbant, pranešimų teikimo kanalais turėtų būti sudaryta galimybė asmenims teikti rašytinius pranešimus apie pažeidimus ir teikti tą informaciją paštu, naudojant fizinę skundų dėžutę (-es), elektroninę platformą (intraneto arba interneto) arba pranešti žodžiu, naudojantis telefono karštąja linija ar kita balso pranešimų sistema arba abiem būdais. Pranešimo teikėjo prašymu tokiais kanalais taip pat turėtų būti sudaryta galimybė pranešti apie pažeidimus per pagrįstą laikotarpį surengiant fizinius susitikimus;

(54) įgaliojimai priimti pranešimus apie pažeidimus privačiojo ir viešojo sektoriaus juridinių subjektų vardu galėtų būti suteikiami ir trečiosioms šalims, jeigu jos deramai užtikrina, kad bus laikomasi nepriklausomumo, konfidencialumo, duomenų apsaugos ir slaptumo. Tokios trečiosios šalys galėtų būti išorės pranešimų teikimo platformų teikėjai, išorės teisės patarėjai, auditoriai, profesinių sąjungų atstovai arba darbuotojų atstovai;

(55) vidaus pranešimų teikimo procedūros turėtų būti tokios, kad privačiojo sektoriaus juridiniai subjektai galėtų priimti ir visiškai konfidencialiai ištirti savo darbuotojų ir savo patronuojamųjų ar susijusių įmonių (toliau – grupė) darbuotojų teikiamus pranešimus, taip pat, kiek tai įmanoma, pranešimus, kuriuos pateikia grupės atstovai bei tiekėjai ir bet kurie asmenys, kurie informaciją apie pažeidimus sužino, nes vykdydami su savo darbu susijusią veiklą turi ryšių su tuo subjektu ir grupe;

(56) tai, kurie privačiojo sektoriaus juridinio subjekto asmenys ar departamentai yra tinkamiausi būti paskirti kompetentingais priimti pranešimus ir dėl jų imtis tolesnių veiksmų, priklauso nuo subjekto struktūros, tačiau bet kuriuo atveju jų funkcija turėtų būti tokia, kad užtikrintų nepriklausomumą ir interesų konflikto nebuvimą. Mažesniuose subjektuose šios pareigos galėtų būti pavestos bendrovės darbuotojui, kurio kitos einamos pareigos suteikia jam galimybę palaikyti tiesioginį ryšį su organizacijos vadovu, kaip antai vyriausiajam atitikties užtikrinimo ar žmogiškųjų išteklių pareigūnui, etikos pareigūnui, teisės ar duomenų apsaugos pareigūnui, vyriausiajam finansininkui, vyriausiajam vykdomajam auditoriui ar valdybos nariui;

(57) kalbant apie vidaus pranešimų teikimą, tam, kad būtų sukurtas pasitikėjimas visos pranešimų teikėjų apsaugos sistemos veiksmingumu ir mažėtų tolesnių nereikalingų pranešimų ir viešo informacijos atskleidimo tikimybė, labai svarbu pranešėją kuo išsamiau informuoti, jeigu tai įmanoma teisiškai, apie tolesnius su pranešimu susijusius veiksmus. Pranešimo teikėjui turėtų būti per pagrįstą laikotarpį pranešta apie tolesnius veiksmus, kurių ketinama imtis ar buvo imtasi, ir tokių tolimesnių veiksmų pasirinkimo pagrindą. Tolesni veiksmai galėtų apimti perdavimą kitiems kanalams ir procedūroms pranešimų, kuriais daromas poveikis išimtinai pranešimo teikėjo asmeninėms teisėms, procedūros nutraukimą dėl pakankamų įrodymų trūkumo ar kitais pagrindais, apie vidaus užklausos pateikimą, galbūt pateikiant jo išvadas, ir priemones, kurių imtasi iškeltai problemai išspręsti, ar apie klausimo perdavimą kompetentingai institucijai tolesniam tyrimui, jeigu tokia informacija nedaro poveikio vidaus užklausai ar tyrimui arba susijusio asmens teisėms. Visais atvejais pranešimo teikėjas turėtų būti informuojamas apie tyrimo eigą ir rezultatus. Turėtų būti įmanoma paprašyti pranešimo teikėjo suteikti daugiau informacijos tyrimo metu, tačiau nesant pareigos tokią informaciją pateikti;

(58) pagrįstas laikotarpis informuoti pranešimo teikėją turėtų būti ne ilgesnis nei trys mėnesiai. Kai dėl tinkamų tolesnių veiksmų dar sprendžiama, pranešimo teikėjui turėtų būti pranešta apie tai ir apie bet kokią tolesnę grįžtamąją informaciją, kurios turėtų tikėtis;

(59) asmenys, svarstantys, ar pranešti apie Sąjungos teisės pažeidimus, turėtų būti pakankamai informuoti, kad galėtų priimti pagrįstą sprendimą, ar, kaip ir kada pateikti pranešimą. Privačiojo ir viešojo sektoriaus subjektai, kurie yra įdiegę vidaus pranešimų teikimo procedūras, turėtų būti įpareigoti pateikti informaciją apie tas procedūras, taip pat apie išorės pranešimų teikimo atitinkamoms kompetentingoms institucijoms procedūras. Labai svarbu, kad tokia informacija būtų aiški ir lengvai prieinama, įskaitant, kiek tik įmanoma, asmenims, kurie nėra darbuotojai ir turi ryšių su subjektu vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, pvz., paslaugų teikėjams, platintojams, tiekėjams ir verslo partneriams. Pavyzdžiui, tokia informacija galėtų būti paskelbiama matomoje, visiems tokiems asmenims prieinamoje vietoje ir subjekto saityne, ir taip pat galėtų būti įtraukta į kursus ir seminarus etikos ir sąžiningumo klausimais;

(60) siekiant veiksmingai nustatyti Sąjungos teisės pažeidimus ir užkirsti jiems kelią, reikia užtikrinti, kad potencialūs pranešėjai galėtų lengvai ir visiškai konfidencialiai pateikti turimą informaciją atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, kurios gali ištirti problemą ir, kai įmanoma, ją pašalinti;

(61) gali būti, kad vidaus kanalų nėra arba jais buvo pasinaudota, tačiau jie tinkamai nesuveikė, nes, pavyzdžiui, pranešimas deramai neišnagrinėjamas ar išnagrinėjamas ne per pagrįstą laikotarpį arba, nepaisant susijusios vidaus užklausos rezultatų, patvirtinančių pažeidimo buvimą, nesiimta tinkamų veiksmų pažeidimui pašalinti;

(62) kitais atvejais nepagrįsta tikėtis, kad naudojimasis vidaus kanalais veiks tinkamai. Tai visų pirma atvejai, kai pranešimų teikėjai turi pagrįstų priežasčių manyti, kad dėl teikiamo pranešimo jie sulauks atsakomųjų veiksmų, be kita ko, dėl konfidencialumo pažeidimo, arba kad kompetentingos institucijos turės geresnes galimybes imtis efektyvių veiksmų pašalinti pažeidimą. Kompetentingos institucijos turėtų geresnes sąlygas, pavyzdžiui, jei vykdant pažeidimą su darbu susijusiomis aplinkybėmis dalyvavo pagrindinis atsakingas subjektas arba esama rizikos, kad pažeidimas ar su juo susiję įrodymai galėtų būti nuslėpti ar sunaikinti; arba apskritai gali kilti kitoks pavojus kompetentingų institucijų atliekamų tyrimo veiksmų efektyvumui, pavyzdžiui, kai pranešta apie kartelio susitarimus ar kitus konkurencijos taisyklių pažeidimus; arba dėl pažeidimo reikia imtis skubių veiksmų, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti asmenų sveikatą ar saugumą arba apsaugoti aplinką. Visais atvejais asmenims, pranešimus teikiantiems išorės kanalais kompetentingoms institucijoms ir, kai aktualu, Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, turėtų būti teikiama apsauga. Šia direktyva taip pat turėtų būti teikiama apsauga, kai pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę reikalaujama, kad pranešimo teikėjai teiktų pranešimus kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, pavyzdžiui, vykdydami savo darbo pareigas ir užduotis arba dėl to, kad pažeidimas yra nusikalstama veika;

(63) tai, kad nepasitikima pranešimų teikimo veiksmingumu, yra vienas pagrindinių pranešėjus atgrasančių veiksnių. Todėl reikia nustatyti kompetentingoms institucijoms aiškią prievolę nustatyti tinkamus išorės pranešimų teikimo kanalus, deramai reaguoti į gautus pranešimus imantis tolesnių veiksmų ir per pagrįstą laikotarpį pranešimų teikėjams pateikti grįžtamąją informaciją;

(64) valstybės narės turėtų paskirti institucijas, kompetentingas priimti informaciją apie pažeidimus, patenkančius į šios direktyvos taikymo sritį, ir imtis tolesnių veiksmų. Tokios kompetentingos institucijos galėtų būti teisminės institucijos, reguliavimo arba priežiūros įstaigos, kompetentingos konkrečiose atitinkamose srityse, arba institucijos, turinčios bendresnio pobūdžio kompetenciją valstybės narės centriniu lygmeniu, teisėsaugos tarnybos, kovos su korupcija įstaigos ar ombudsmenai;

(65) kaip pranešimų gavėjos, kompetentingomis paskirtos institucijos turėtų turėti būtinus gebėjimus ir įgaliojimus užtikrinti, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų, be kita ko, įvertintas pranešime pateiktų kaltinimų tikslumas ir pašalinti pažeidimai, apie kuriuos pranešta, pateikiant vidaus užklausą, pradedant tyrimą, persekiojimą ar lėšų išieškojimą arba kitus tinkamus taisomuosius veiksmus pagal jų įgaliojimus. Arba tos institucijos turėtų turėti būtinus įgaliojimus perduoti pranešimą kitai institucijai, kuri turėtų ištirti pažeidimą, apie kurį pranešta, tuo pat metu užtikrinant, kad ta institucija imtųsi tinkamų tolesnių veiksmų. Visų pirma, kai valstybės narės nori nustatyti išorės pranešimų kanalus centriniame lygmenyje, pavyzdžiui, valstybės pagalbos srityje, valstybės narės turėtų nustatyti tinkamas apsaugos priemones, kad užtikrintų šioje direktyvoje nustatytų nepriklausomumo ir autonomiškumo reikalavimų laikymąsi. Tokių išorės pranešimų kanalų nustatymas neturėtų daryti poveikio valstybių narių ar Komisijos įgaliojimams, susijusiems su priežiūra valstybės pagalbos srityje, taip pat ši direktyva neturėtų daryti poveikio išimtiniams Komisijos įgaliojimams, susijusiems su valstybės pagalbos priemonių suderinamumo patvirtinimu, visų pirma pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį. SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų atveju valstybės narės kompetentingomis turėtų paskirti institucijas, nurodytas Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003[1]3 35 straipsnyje, nedarant poveikio Komisijos įgaliojimams šioje srityje;

[1] 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

(66) kompetentingos institucijos taip pat turėtų pranešimų teikėjams pateikti grįžtamąją informaciją apie numatomus arba įgyvendintus tolesnius veiksmus, pavyzdžiui, apie perdavimą kitai institucijai, procedūros nutraukimą dėl pakankamų įrodymų trūkumo ar kitais pagrindais, tyrimo pradėjimą bei galimas jo išvadas ir priemones, kurių imtasi iškeltai problemai išspręsti, taip pat apie tokių tolimesnių veiksmų pasirinkimo pagrindą. Pranešimais apie galutinį tyrimų rezultatą neturėtų būti daromas poveikis taikytinoms Sąjungos taisyklėms, kurios apima galimus apribojimus, taikomus sprendimų finansinio reguliavimo srityje paskelbimui. Tai turėtų būti taikoma *mutatis mutandis* įmonių apmokestinimo srityje, jeigu panašūs apribojimai yra numatyti taikytinuose nacionalinės teisės aktuose;

(67) tolesnių veiksmų reikėtų imtis ir grįžtamąją informaciją pateikti per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad reikia greitai išspręsti problemą, kuri yra pranešimo dalykas, taip pat į poreikį išvengti nereikalingo viešo informacijos atskleidimo. Toks laikotarpis neturėtų viršyti trijų mėnesių, tačiau galėtų būti pratęsiamas iki šešių mėnesių, kai to reikia atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma pranešimo pobūdį ir sudėtingumą, dėl kurio gali prireikti ilgesnio tyrimo;

(68) reikalavimas įdiegti vidaus ir išorės pranešimų teikimo kanalus jau įtvirtintas konkrečiose Sąjungos teisės srityse, pavyzdžiui, piktnaudžiavimo rinka, būtent – Reglamente (ES) Nr. 596/2014 ir Įgyvendinimo direktyvoje (ES) 2015/2392, civilinės aviacijos, būtent – Reglamente (ES) Nr. 376/2014, arba naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, būtent – Direktyvoje 2013/30/ES. Šioje direktyvoje nustatytos prievolės įdiegti tokius kanalus turėtų būti įgyvendinamos kuo platesniu mastu pasinaudojant pagal konkrečius Sąjungos aktus jau įdiegtais kanalais;

(69) Komisija, taip pat kai kurios Sąjungos įstaigos, organai ir agentūros, pvz., Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA), Europos aviacijos saugos agentūra (EASA), Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) ir Europos vaistų agentūra (EMA), yra įdiegusios pranešimų apie pažeidimus, kuriems taikoma ši direktyva, teikimo išorės kanalus ir procedūras, kuriais daugiausia numatomas pranešimų teikėjų tapatybės konfidencialumas. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis tokiems išorės pranešimų teikimo kanalams ir procedūroms, kai jie įdiegti, tačiau ja turėtų būti užtikrinta, kad pranešimus Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms teikiantiems asmenims visoje Sąjungoje būtų taikomi bendri minimalūs apsaugos standartai;

(70) siekiant užtikrinti procedūrų, skirtų tolesniems veiksmams dėl pranešimų ir atitinkamų Sąjungos taisyklių pažeidimų šalinimui, valstybės narės turėtų galėti imtis priemonių, kad būtų palengvinta našta kompetentingoms institucijoms, susidaranti dėl pranešimų apie nuostatų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, nereikšmingus pažeidimus, kartotinių pranešimų ar pranešimų apie papildomų nuostatų (pavyzdžiui, nuostatų dėl dokumentavimo ar pranešimo prievolių) pažeidimus. Tarp tokių priemonių galėtų būti leidimas kompetentingoms institucijoms, tinkamai įvertinus klausimą, nuspręsti, kad pažeidimas, apie kurį pranešta, yra akivaizdžiai nereikšmingas ir dėl jo nereikia imtis tolesnių veiksmų pagal šią direktyvą, nei procedūros nutraukimas. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti galima leisti kompetentingoms institucijoms nutraukti procedūrą dėl kartotinių pranešimų, kuriuose nepateikta jokios reikšmingos naujos informacijos, palyginti su ankstesniu pranešimu, dėl kurio procedūra jau užbaigta, išskyrus atvejus, kai naujos teisinės ar faktinės aplinkybės pateisintų kitokią tolesnių veiksmų formą. Be to, valstybės narės turėtų galėti leisti kompetentingoms institucijoms pirmenybę teikti pranešimų dėl didelių pažeidimų ar dėl esminių nuostatų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, pažeidimų nagrinėjimui tuo atveju, kai apskritai gauta daug pranešimų;

(71) kai tai nustatyta Sąjungos arba nacionalinėje teisėje, kompetentingos institucijos bylas ar susijusią informaciją apie pažeidimus turėtų perduoti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, įskaitant – šios direktyvos tikslais – OLAF ir Europos prokuratūrą (EPPO), nedarant poveikio pranešimo teikėjo galimybei tiesiogiai kreiptis į tokias Sąjungos įstaigas, organus ar agentūras;

(72) daugelyje politikos sričių, patenkančių į šios direktyvos materialinę taikymo sritį, nustatyti bendradarbiavimo mechanizmai, kuriais naudodamosi nacionalinės kompetentingos institucijos keičiasi informacija ir vykdo tolesnę veiklą, susijusią su Sąjungos taisyklių pažeidimais, kuriuose esama tarpvalstybinio aspekto. Pavyzdžiai svyruoja nuo Administracinės pagalbos ir bendradarbiavimo sistemos, įsteigtos Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/1918[1], Sąjungos žemės ūkio maisto produktų grandinės teisės aktų tarpvalstybinių pažeidimų atvejais, ir Kovos su sukčiavimu maisto produktų srityje tinklo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 882/2004[2], skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistemos, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002[3], Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinklo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (EB) Nr. 2006/2004[4], iki Aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo forumo, įsteigto 2018 m. sausio 18 d. Komisijos sprendimu[5], Europos konkurencijos tinklo, įsteigto pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2003, ir administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje pagal Tarybos direktyvą 2011/16/ES[6].

---

1 2015 m. spalio 22 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1918 kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, nustatoma administracinės pagalbos ir bendradarbiavimo sistema (toliau – APB sistema) (OL L 280, 2015 10 24, p. 31).

2 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

3 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002 nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

4 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“) (OL L 364, 2004 12 9, p. 1).

5 2018 m. sausio 18 d. Komisijos sprendimas, kuriuo įsteigiama aplinkosaugos reikalavimų laikymosi ir aplinkos valdymo ekspertų grupė (OL C 19, 2018 1 19, p. 3).

6 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinanti Direktyvą 77/799/EEB (OL L 64, 2011 3 11, p. 1).

Valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų visapusiškai pasinaudoti, kai aktualu, tokiais esamais bendradarbiavimo mechanizmais – tai būtų jų prievolės imtis tolesnių veiksmų dėl pranešimų dėl pažeidimų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, dalis. Be to, valstybių narių institucijos galėtų taip pat bendradarbiauti nesinaudodamos esamais bendradarbiavimo mechanizmais pažeidimų, kuriuose esama tarpvalstybinio aspekto, srityse, kuriose nėra tokių mechanizmų, atvejais;

(73) kad būtų galima veiksmingai bendrauti su darbuotojais, kurie atsakingi už pranešimų tvarkymą, kompetentingos institucijos turi būti įdiegusios ir naudoti kanalus, kurie būtų patogūs naudoti, saugūs, kuriais būtų užtikrinamas konfidencialumas priimant ir tvarkant pranešimo teikėjo apie pažeidimus pateiktą informaciją ir kuriais būtų sudarytos galimybės patvariai saugoti informaciją, kad būtų galima atlikti tolesnius tyrimus. Tuo tikslu galėtų reikėti tokius kanalus atsieti nuo bendrųjų kanalų, kuriais kompetentingos institucijos bendrauja su visuomene, kaip antai įprastinių viešųjų skundų teikimo sistemų, arba kanalų, kuriais vyksta kompetentingos institucijos vidaus bendravimas ir kuriais ji bendrauja su trečiosiomis šalimis vykdydama įprastą veiklą;

(74) kompetentingų institucijų darbuotojai, kurie atsakingi už pranešimų tvarkymą, turėtų būti specialiai parengti, įskaitant parengimą taikomų duomenų apsaugos taisyklių srityje, kad pranešimai būtų tvarkomi, būtų užtikrintas bendravimas su pranešimo teikėju, taip pat dėl pranešimo būtų imtasi tolesnių veiksmų tinkamu būdu;

(75) asmenys, ketinantys pateikti pranešimą, turėtų būti pakankamai informuoti, kad galėtų priimti pagrįstą sprendimą, ar, kaip ir kada pateikti pranešimą. Todėl kompetentingos institucijos turėtų teikti aiškią ir viešai prieinamą informaciją apie galimus pranešimų teikimo kanalus, taikomas procedūras ir tų institucijų darbuotojus, kurie atsakingi už pranešimų tvarkymą, taip pat sudaryti sąlygas lengvai susipažinti su šia informacija. Visa su pranešimais susijusi informacija turėtų būti skaidri, lengvai suprantama ir patikima, kad būtų skatinama teikti pranešimus ir nebūtų nuo to atbaidoma;

(76) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos būtų nustačiusios tinkamas apsaugos procedūras, susijusias su pranešimų tvarkymu ir su pranešime nurodytų asmenų asmens duomenų apsauga. Tokiomis procedūromis reikėtų užtikrinti, kad visais procedūros etapais būtų užtikrinama kiekvieno pranešimo teikėjo, susijusio asmens ir pranešime nurodytų trečiųjų asmenų, pavyzdžiui, liudytojų ar bendradarbių, tapatybės apsauga;

(77) būtina, kad kompetentingos institucijos darbuotojai, kurie atsakingi už pranešimų tvarkymą, ir darbuotojai, kurie turi teisę susipažinti su pranešimo teikėjo pateikta informacija, laikytųsi profesinės paslapties saugojimo ir konfidencialumo užtikrinimo pareigos, perduodami duomenis kompetentingos institucijos viduje ir už jos ribų, įskaitant atvejus, kai kompetentinga institucija pradeda su pranešimu susijusį tyrimą ar vidaus užklausą arba imasi su juo susijusių vykdymo užtikrinimo veiksmų;

(78) kompetentingos institucijos turėtų reguliariai peržiūrėti savo procedūras ir keistis gerosios praktikos pavyzdžiais su kitomis kompetentingomis institucijomis, taip užtikrindamos, kad šios procedūros būtų tinkamos, taigi atitiktų savo paskirtį;

(79) viešai informaciją atskleidžiantys asmenys turėtų būti laikomi atitinkančiais apsaugos teikimo reikalavimus tais atvejais, kai, nepaisant vidaus ir išorės kanalais pateikto pranešimo, pažeidimas lieka neišspręstas, pavyzdžiui, atvejais, kai pažeidimas nebuvo tinkamai įvertintas ar ištirtas arba nebuvo imtasi tinkamų taisomųjų veiksmų. Tolesnių veiksmų tinkamumas turėtų būti įvertintas pagal objektyvius kriterijus, susietus su kompetentingų institucijų prievole įvertinti kaltinimų tikslumą ir pašalinti bet kokius galimus Sąjungos teisės pažeidimus. Taigi tolesnių veiksmų tinkamumas priklausys nuo kiekvieno atvejo aplinkybių ir taisyklių, kurios buvo pažeistos, pobūdžio. Visų pirma institucijų sprendimas, kad pažeidimas yra akivaizdžiai nereikšmingas ir dėl jo nereikia imtis tolesnių veiksmų nei procedūros nutraukimas, galėtų būti tinkamas tolesnis veiksmas pagal šią direktyvą;

(80) tiesiogiai viešai informaciją atskleidžiantys asmenys taip pat turėtų būti laikomi atitinkančiais apsaugos teikimo reikalavimus tais atvejais, kai jie turi pagrįstų priežasčių manyti, kad esama neišvengiamo ar akivaizdaus pavojaus viešajam interesui arba neatitaisomos žalos rizikos, įskaitant, žalą asmens fizinei neliečiamybei;

(81) asmenys tiesiogiai viešai atskleidžiantys informaciją turėtų būti laikomi atitinkančiais apsaugos teikimo reikalavimus, kai jie turi pagrįstų priežasčių manyti, kad išorės pranešimo teikimo atveju esama atsakomųjų veiksmų rizikos arba tikimybė, kad pažeidimas bus veiksmingai pašalintas, yra menka dėl ypatingų atvejo aplinkybių, pavyzdžiui, jei esama pavojaus, kad galėtų būti nuslėpti ar sunaikinti įrodymai, arba jei institucija gali veikti išvien su pažeidėju ar gali būti su pažeidimu susijusi;

(82) pranešimo teikėjo tapatybės konfidencialumo apsauga pranešimo proceso ir pagal tą pranešimą pradėtų tyrimų metu yra itin svarbi *ex-ante* priemonė siekiant išvengti atsakomųjų veiksmų. Pranešimo teikėjo tapatybę turėtų būti galima atskleisti tik tada, kai tai yra būtina ir proporcinga prievolė pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, institucijų vykdomų tyrimų ar teismo proceso kontekste, visų pirma siekiant apsaugoti susijusių asmenų teisę į gynybą. Tokia prievolė galėtų kilti visų pirma iš Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/13/ES[1]. Konfidencialumo apsauga neturėtų būti taikoma, kai pranešimo teikėjas sąmoningai atskleidė savo tapatybę viešo informacijos atskleidimo kontekste;

[1] 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, 2012 6 1, p. 1).

(83) bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą, įskaitant kompetentingų institucijų keitimąsi asmens duomenimis arba jų perdavimą, turėtų būti vykdomas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679[1] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680[2]. Bet koks Sąjungos institucijų, organų, tarnybų ir agentūrų vykdomas keitimasis informacija arba jos perdavimas turėtų būti atliekamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725[3]. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti asmens duomenų tvarkymo principams, išdėstytiems Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnyje, Direktyvos (ES) 2016/680 4 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 4 straipsnyje, taip pat pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos principui, nustatytam Reglamento (ES) 2016/679 25 straipsnyje, Direktyvos (ES) 2016/680 20 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 27 ir 85 straipsniuose;

---

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

[2] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

[3] 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

(84) šioje direktyvoje nustatytos procedūros, susijusios su tolesniais veiksmais dėl pranešimų dėl Sąjungos teisės pažeidimų srityse, kurios patenka į jos taikymo sritį, yra Sąjungos ir valstybių narių svarbus tikslas, susijęs su bendrais viešaisiais interesais, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalies e punkte, nes jomis siekiama sustiprinti Sąjungos teisės ir politikos vykdymo užtikrinimą konkrečiose srityse, kuriose dėl pažeidimų gali būti padaryta didelė žala viešiesiems interesams. Veiksminga pranešimo teikėjų tapatybės konfidencialumo apsauga yra būtina siekiant užtikrinti kitų asmenų, visų pirma, pranešimo teikėjų, teisių ir laisvių apsaugą, kaip numatyta Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalies i punkte. Valstybės narės turėtų užtikrinti šios direktyvos veiksmingumą, be kita ko, kai reikia, teisėkūros priemonėmis apribodamos naudojimąsi tam tikromis susijusių asmenų teisėmis į duomenų apsaugą pagal Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalies e ir i punktus ir 23 straipsnio 2 dalį tokiu mastu ir tokį laikotarpį, kurie reikalingi siekiant išvengti bandymų trukdyti teikti pranešimus ar kliudyti, žlugdyti ar lėtinti tolesnius veiksmus dėl pranešimų, visų pirma tyrimus, arba bandymus sužinoti pranešimo teikėjų tapatybę, ir užkirsti tokiems bandymams kelią;

(85) veiksminga pranešimo teikėjų tapatybės konfidencialumo apsauga yra lygiai taip pat būtina siekiant užtikrinti kitų asmenų, visų pirma, pranešimo teikėjų, teisių ir laisvių apsaugą, kai pranešimus nagrinėja institucijos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2016/680 3 straipsnio 7 punkte. Valstybės narės turėtų užtikrinti šios direktyvos veiksmingumą, be kita ko, kai reikia, teisėkūros priemonėmis apribodamos naudojimąsi tam tikromis susijusių asmenų teisėmis į duomenų apsaugą pagal Direktyvos (ES) 2016/680 13 straipsnio 3 dalies a ir e punktus, 15 straipsnio 1 dalies a ir e punktus, 16 straipsnio 4 dalies a ir e punktus ir 31 straipsnio 5 dalį tokiu mastu ir tokį laikotarpį, kurie reikalingi siekiant išvengti bandymų trukdyti teikti pranešimus ar kliudyti, žlugdyti ar lėtinti tolesnius veiksmus dėl pranešimų, visų pirma tyrimus, arba bandymus sužinoti pranešimo teikėjo tapatybę, ir užkirsti tokiems bandymams kelią;

(86) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad apie visus pranešimus apie pažeidimus būtų saugomi tinkami įrašai, kad galima būtų surasti kiekvieną pranešimą ir kad pranešimuose pateiktą informaciją būtų galima panaudoti kaip įrodymą įgyvendinant vykdymo užtikrinimo veiksmus, kai tikslinga;

(87) pranešimo teikėjai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokios formos tiesioginių ar netiesioginių atsakomųjų veiksmų, kurių imasi, kuriuos skatina ar toleruoja jų darbdavys arba klientas ar paslaugų gavėjas ir pastarajam dirbantys arba jo vardu veikiantys asmenys, įskaitant bendradarbius ir vadovus toje pačioje organizacijoje arba kitose organizacijose, su kuriomis pranešimo teikėjas turi ryšių vykdydamas su savo darbu susijusią veiklą;

(88) jeigu nuo atsakomųjų veiksmų neatgrasoma ir už juos neskiriama bausmė, tai turi neigiamą poveikį potencialiems pranešėjams. Aiškus teisinis atsakomųjų veiksmų draudimas turėtų svarbų atgrasomąjį poveikį ir būtų toliau sustiprintas nuostatomis dėl atsakomųjų veiksmų vykdytojų asmeninės atsakomybės ir sankcijų;

(89) potencialūs pranešėjai, kurie nėra tikri, kaip teikti pranešimus ir ar jie galiausiai bus apsaugoti, gali nesiryžti jų teikti. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkama ir tiksli informacija tuo atžvilgiu būtų teikiama plačiajai visuomenei aiškiu ir lengvai prieinamu būdu. Turėtų būti nemokamai teikiamos individualios, nešališkos ir konfidencialios konsultacijos, pvz., apie tai, ar atitinkamai informacijai taikomos galiojančios pranešėjų apsaugos taisyklės, kurį pranešimo teikimo kanalą galėtų būti geriausia naudoti ir kokiomis alternatyviomis procedūromis galima pasinaudoti tuo atveju, kai informacijai netaikomos galiojančios taisyklės, vadinamasis gairių teikimas. Galimybė gauti tokias konsultacijas gali padėti užtikrinti, kad pranešimai būtų teikiami naudojant tinkamus kanalus ir atsakingai, taip pat kad pažeidimai būtų laiku nustatyti arba kad net jiems būtų užkirstas kelias. Tokias konsultacijas ir informaciją galėtų teikti informacijos centras arba viena ir nepriklausoma institucija. Valstybės narės galėtų nuspręsti į tokias konsultacijas įtraukti ir teisines konsultacijas. Kai tokias konsultacijas pranešimų teikėjams teikia pilietinės visuomenės organizacijos, kurios yra saistomos pareigos išlaikyti gautos informacijos konfidencialų pobūdį, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokios organizacijos nenukentėtų nuo atsakomųjų veiksmų, pavyzdžiui, nepatirtų ekonominės žalos dėl apribojimų gauti finansavimą ar įtraukimo į juodąjį sąrašą, dėl kurių galėtų būti sutrukdytas tinkamas organizacijos veikimas;

(90) kompetentingos institucijos turėtų suteikti pranešimų teikėjams reikiamą paramą, kad jie galėtų veiksmingai pasinaudoti apsauga. Visų pirma jos turėtų išduoti patvirtinimą ar kitą dokumentą, reikalingą parodyti kitoms institucijoms ar teismams, kad buvo pateiktas išorės pranešimas. Pranešimo teikėjai pagal tam tikras nacionalines sistemas ir tam tikrais atvejais gali pasinaudoti fakto, kad jie atitinka taikytinose taisyklėse nustatytas sąlygas, patvirtinimu. Nepaisant tokių galimybių, jiems reikėtų suteikti veiksmingą galimybę kreiptis dėl teisminės peržiūros, kai, remiantis visomis konkrečiomis kiekvienos bylos aplinkybėmis, teismai gali nuspręsti, ar tokie asmenys atitinka taikytinose taisyklėse nustatytas sąlygas;

(91) asmenų teisinėmis ar sutartinėmis prievolėmis, kaip antai sutartyse nustatytomis lojalumo sąlygomis ar konfidencialumo ar informacijos neatskleidimo susitarimais, neturėtų būti galima remtis siekiant užkirsti kelią galimybei pateikti pranešimą, atsisakyti suteikti pranešimo teikėjams apsaugą arba skirti jiems sankcijas už informacijos apie pažeidimus pateikimą ar viešą atskleidimą, jeigu informacijos, patenkančios į tokių nuostatų ar susitarimų taikymo sritį, suteikimas yra būtinas siekiant atskleisti pažeidimą. Jeigu įvykdytos tos sąlygos, pranešimo teikėjams neturėtų būti taikoma jokia atsakomybė – civilinė, baudžiamoji, administracinė ar susijusi su darbu. Tinkama nustatyti, kad apsauga nuo atsakomybės dėl informacijos pranešimo ar viešo atskleidimo pagal šią direktyvą taikoma informacijai, dėl kurios pranešimo teikėjas turėjo pagrįstų priežasčių manyti, kad ją pranešti ar viešai atskleisti buvo būtina siekiant atskleisti pažeidimą pagal šią direktyvą. Tokia apsauga neturėtų būti taikoma nereikalingai informacijai, kurią asmuo atskleidė be tokių pagrįstų priežasčių;

(92) kai pranešimo teikėjai įgijo informaciją apie praneštus pažeidimus ar dokumentus, kuriuose ta informacija pateikta, arba gavo prieigą prie jų teisėtai, jie turėtų būti atleisti nuo atsakomybės. Tai turėtų būti taikoma tiek tais atvejais, kai pranešimo teikėjai atskleidžia dokumentų, prie kurių jie turi teisėtą prieigą, turinį, tiek tais atvejais, kai jie padaro tokių dokumentų kopijas ar išneša juos iš organizacijos, kurioje jie dirba, patalpų, pažeisdami sutarties ar kitas sąlygas, kuriose nustatyta, kad atitinkami dokumentai yra organizacijos nuosavybė. Pranešimo teikėjai taip pat turėtų būti atleisti nuo atsakomybės tais atvejais, kai dėl atitinkamos informacijos ar dokumentų įgijimo arba prieigos prie jų kyla civilinės, administracinės ar su darbu susijusios atsakomybės klausimas. Pavyzdžiai būtų atvejai, kai pranešimo teikėjai įgijo informaciją prieidami prie bendradarbio elektroninio pašto ar dokumentų, kuriais jie paprastai vykdydami savo darbo pareigas nesinaudoja, nufotografuodami organizacijos patalpas arba patekdami į patalpas, į kurias jie paprastai negali patekti. Kai pranešimo teikėjai įgijo informaciją ar dokumentus arba gavo prie jų prieigą įvykdę nusikalstamą veiką, pavyzdžiui, įsibrovimą į patalpas ar įsilaužimą į kompiuterį, jų baudžiamoji atsakomybė turėtų būti ir toliau reglamentuojama taikytina nacionaline teise, nedarant poveikio apsaugai, suteikiamai pagal šios direktyvos 21 straipsnio 7 dalį. Panašiai, bet kokia kita galima pranešimo teikėjų atsakomybė, kylanti dėl veiksmų ar neveikimo, kurie nėra susiję su pranešimo teikimu arba yra nebūtini siekiant atskleisti pažeidimą pagal šią direktyvą, turėtų būti ir toliau reglamentuojama taikytina Sąjungos arba nacionaline teise. Tais atvejais būtent nacionaliniai teismai turėtų įvertinti pranešimo teikėjų atsakomybę atsižvelgdami į visą susijusią faktinę informaciją ir konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes, įskaitant veiksmo ar neveikimo būtinumą ir proporcingumą, kiek tai susiję su pranešimu ar atskleidimu viešai;

(93) tikėtina, kad atsakomuosius veiksmus bus bandoma pagrįsti kitais nei pranešimo pateikimas pagrindais, o pranešimų teikėjams gali būti labai sunku įrodyti tokių pranešimo ir atsakomųjų veiksmų ryšį, kartu atsakomųjų veiksmų vykdytojai gali turėti daugiau galių ir išteklių, kurių reikia veiksmams ir motyvams dokumentuoti. Todėl kai tik pranešimo teikėjas pateikia *prima facie* įrodymų, kad jis pagal šią direktyvą pranešė apie pažeidimus ar viešai atskleidė informaciją ir nukentėjo, prievolė įrodyti turėtų būti perkelta asmeniui, kuris ėmėsi žalingų veiksmų, ir būtent šio asmens turėtų būti reikalaujama įrodyti, kad veiksmai, kurių imtasi, visai nesusiję su pranešimu arba viešu informacijos atskleidimu;

(94) be aiškaus įstatymu įtvirtinto atsakomųjų veiksmų draudimo, labai svarbu, kad nuo atsakomųjų veiksmų nukentėję pranešimų teikėjai galėtų pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis ir gauti kompensaciją. Tinkama teisių gynimo priemonė kiekvienu atveju turėtų būti pasirenkama atsižvelgiant į atsakomųjų veiksmų pobūdį, taip pat turėtų būti visiškai atlyginta tokiais atvejais padaryta žala pagal nacionalinę teisę. Tinkama teisių gynimo priemonė galėtų būti reikalavimas grąžinti atleistą darbuotoją į darbą, pavyzdžiui, jeigu asmuo atleidžiamas, perkeliamas ar pažeminamas pareigose arba sustabdomas mokymas ar paaukštinimas pareigose, arba atkurti panaikinto leidimo, licencijos ar sutarties galiojimą; kompensuoti faktinius ir būsimus finansinius nuostolius, pavyzdžiui, ne tik anksčiau negautą darbo užmokestį, bet ir prarastas būsimas pajamas ir su profesijos keitimu susijusias išlaidas; atlyginti kitą ekonominę žalą, pavyzdžiui, teisines išlaidas ir medicininio gydymo išlaidas, taip pat nematerialią žalą, pavyzdžiui, dėl patirto skausmo ir kančios;

(95) nors teisių gynimo priemonių rūšys įvairiose teisinės sistemose gali skirtis, tačiau jomis turėtų būti užtikrinama reali ir veiksminga kompensacija ar žalos atlyginimas tokiu būdu, kuris būtų proporcingas patirtai žalai ir atgrasomasis. Šiame kontekste svarbūs yra Europos socialinių teisių ramsčio principai, visų pirma 7 principas, pagal kurį „prieš atleidžiami darbuotojai turi teisę būti informuoti apie atleidimo priežastis ir teisę į pakankamo ilgio įspėjimo laikotarpį. Jie turi teisę pasinaudoti veiksminga ir nešališka ginčų sprendimo sistema, o nepagrįsto atleidimo atveju – teisę į teisminę gynybą, įskaitant tinkamą kompensaciją“. Nacionaliniu lygmeniu nustatytos teisių gynimo priemonės neturėtų atgrasyti potencialių būsimų pranešėjų. Pavyzdžiui, nuostata, kad iš darbo atleistiems darbuotojams kaip grąžinimo į darbą alternatyva būtų sumokama kompensacija, gali sudaryti sąlygas susiklostyti sisteminei praktikai, visų pirma didesnėse organizacijose, kuri turėtų atgrasomąjį poveikį būsimiems pranešėjams;

(96) pranešimų teikėjams ypač svarbios laikinosios teisių gynimo priemonės, kuriomis jie galėtų naudotis vykstant teismo procesui, kuris gali užsitęsti. Visų pirma pranešimo teikėjai turėtų turėti galimybę pasinaudoti laikinosiomis apsaugos priemonėmis, numatytomis pagal nacionalinę teisę, siekiant nutraukti grasinimus, bandymus imtis atsakomųjų veiksmų arba besitęsiančius atsakomuosius veiksmus, pvz., priekabiavimą, arba užkirsti kelią tokių formų atsakomiesiems veiksmams kaip atleidimas iš darbo, po kurių, praėjus ilgiems laikotarpiams, gali būti sudėtinga atkurti ankstesnę padėtį ir kurie asmenį gali sužlugdyti finansiškai (tai perspektyva, kuri gali smarkiai atgrasyti potencialius pranešėjus);

(97) veiksmai, kurių prieš pranešimo teikėją imamasi su darbu nesusijusiomis aplinkybėmis, pvz., iškeliant bylą, susijusią su šmeižtu, autorių teisių pažeidimu, komercinėmis paslaptimis, konfidencialumu ir asmens duomenų apsauga, taip pat gali stipriai atgrasyti nuo informavimo apie pažeidimus. Tokiuose teismo procesuose pranešimo teikėjai turėtų turėti galimybę remtis pranešimo apie pažeidimus pateikimo arba viešo atskleidimo pagal šią direktyvą faktu kaip gynybos argumentu, su sąlyga, kad pranešta informacija ar jos viešas atskleidimas buvo būtinas atskleidžiant pažeidimą. Tokiais atvejais prievolė įrodyti, kad pranešimo teikėjas neatitinka šioje direktyvoje nustatytų sąlygų, turėtų tekti teismo procesą inicijuojančiam asmeniui;

(98) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/943[1] nustatytos taisyklės siekiant užtikrinti pakankamą ir nuoseklų civilinėje teisėje numatytą teisių gynimo lygį neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo atveju. Tačiau joje taip pat nustatyta, kad komercinės paslapties gavimas, naudojimas ar atskleidimas turi būti laikomas teisėtu tiek, kiek tai yra leidžiama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę. Asmenys, kurie atskleidžia komercines paslaptis su darbu susijusiomis aplinkybėmis turėtų naudotis tik šia direktyva suteikiama apsauga, įskaitant atleidimo nuo civilinės atsakomybės sąlygas, su sąlyga, kad jie atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas, įskaitant tai, kad atskleidimas buvo būtinas siekiant atskleisti pažeidimą, kuris patenka į šios direktyvos materialinę taikymo sritį. Kai atitinkama tas sąlygas, komercinės paslapties atskleidimas yra „leidžiamas“ pagal Sąjungos teisę, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2016/943 3 straipsnio 2 dalyje. Be to, abi direktyvos turėtų būti laikomos viena kitą papildančiomis, ir civilinėje teisėje numatytos apsaugos priemonės, procedūros ir teisių gynimo priemonės, taip pat išimtys, numatytos Direktyvoje (ES) 2016/943, turėtų būti ir toliau taikomos visais komercinių paslapčių atskleidimo, nepatenkančio į šios direktyvos taikymo sritį, atvejais. Kompetentingos institucijos, kurios gauna informaciją apie pažeidimus, į kuriuos įtrauktos komercinės paslaptys, turėtų užtikrinti, kad jos nebūtų naudojamos ar atskleidžiamos tikslais, kurie viršija tai, kas būtina siekiant tinkamai vykdyti tolesnius veiksmus dėl pranešimų;

[1] 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

(99) pranešimų teikėjams gali būti brangu teisme ginčyti prieš juos taikytas atsakomąsias priemones dėl didelių susijusių teisinių išlaidų. Nors pranešėjai tokias išlaidas galėtų susigrąžinti pasibaigus teismo procesui, jie gali neturėti galimybių tų išlaidų padengti iš anksto, ypač jei neturi darbo arba yra įtraukti į juoduosius sąrašus. Pagalba baudžiamosiose bylose, visų pirma kai pranešimų teikėjai atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1919[1] nustatytas sąlygas, ir, bendriau tariant, parama asmenims, kurie turi didelių finansinių sunkumų, tam tikrais atvejais gali būti pagrindinis veiksmingo jų teisės į apsaugą užtikrinimo aspektas;

(100) susijusio asmens teisės turėtų būti saugomos siekiant išvengti žalos jo reputacijai arba kitų neigiamų pasekmių. Be to, susijusio asmens teisės į gynybą ir galimybę pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, kaip nustatyta Chartijos 47 ir 48 straipsniuose, turėtų būti visapusiškai užtikrintos kiekviename po pranešimo pateikimo taikomos procedūros etape. Valstybės narės turėtų apsaugoti susijusio asmens tapatybės konfidencialumą ir užtikrinti teises į gynybą, įskaitant teisę susipažinti su byla, teisę būti išklausytam ir teisę naudotis veiksminga teisių gynimo priemone, jei atitinkamas asmuo nesutinka su dėl jo priimtu sprendimu, pagal nacionalinėje teisėje nustatytas procedūras, jei vyksta tyrimai arba vykdomi paskesni teisminiai procesai;

---

[1] 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (OL L 297, 2016 11 4, p. 1).

(101) kiekvienam asmeniui, kuris tiesiogiai arba netiesiogiai nukenčia dėl to, kad pranešė ar viešai atskleidė neteisingą ar klaidinamą informaciją, turėtų būti toliau teikiama pagal bendras nacionalinės teisės taisykles jam priklausanti apsauga ir teisių gynimo priemonės. Jeigu tokia netiksli ar klaidinama informacija pateikta arba viešai atskleista tyčia ir sąmoningai, susiję asmenys turėtų turėti teisę į kompensaciją pagal nacionalinę teisę;

(102) baudžiamosios, civilinės ar administracinės sankcijos yra būtinos siekiant užtikrinti pranešėjų apsaugos taisyklių veiksmingumą. Sankcijos, taikomos asmenims, kurie prieš pranešimų teikėjus imasi atsakomųjų ar kitų neigiamo poveikio veiksmų, gali atgrasyti nuo kitų tokių veiksmų. Sankcijos asmenims, kurie sąmoningai praneša ar viešai atskleidžia, kaip įrodoma, klaidingą informaciją apie pažeidimus, yra taip pat būtinos tam, kad atgrasytų nuo kitų apgaulingų pranešimų ir būtų išsaugotas sistemos patikimumas. Šios sankcijos turėtų būti proporcingos, kad neatgrasytų potencialių pranešėjų;

(103) visiems institucijų priimtiems sprendimams, kuriais daromas neigiamas poveikis šia direktyva suteiktoms teisėms, visų pirma sprendimams, kuriais kompetentingos institucijos nusprendžia nutraukti procedūrą dėl to, kad pažeidimas, apie kurį pranešta, yra akivaizdžiai nereikšmingas, ar dėl to, kad jis yra kartotinis, arba nusprendžia, kad tam tikro pranešimo neverta nagrinėti prioriteto tvarka, taikoma teisminė peržiūra pagal Chartijos 47 straipsnį;

(104) šia direktyva nustatomi minimalūs standartai, o valstybėms narėms turėtų būti galima nustatyti arba toliau taikyti pranešėjui nuostatas, kurios pranešimo teikėjui yra palankesnės, jeigu tokios nuostatos neprieštarauja susijusių asmenų apsaugos priemonėms. Šios direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę jokiomis aplinkybėmis neturėtų suteikti pagrindo sumažinti apsaugos, kuri pagal nacionalinę teisę jau suteikta pranešimo teikėjams, lygį srityse, kurioms ji taikoma;

(105) pagal SESV 26 straipsnio 2 dalį vidaus rinką turi sudaryti vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas. Vidaus rinka Sąjungos piliečiams turėtų teikti papildomą naudą – kokybiškesnes ir saugesnes prekes ir paslaugas, aukštus visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos standartus, taip pat laisvą asmens duomenų judėjimą. Todėl SESV 114 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas priimti priemones, kurios yra būtinos norint sukurti vidaus rinką ir užtikrinti jos veikimą. Be SESV 114 straipsnio, pagal šią direktyvą priimant Sąjungos priemones reikėtų taikyti papildomus teisinius pagrindus, kad ji aprėptų sritis, kurios grindžiamos SESV 16 straipsniu, 43 straipsnio 2 dalimi, 50 straipsniu, 53 straipsnio 1 dalimi, 91, 100 straipsniais, 168 straipsnio 4 dalimi, 169 straipsniu, 192 straipsnio 1 dalimi ir 325 straipsnio 4 dalimi ir Euratomo sutarties 31 straipsniu;

(106) šios direktyvos materialinė taikymo sritis yra grindžiama išskirtomis sritimis, kuriose pranešėjų apsaugos nustatymas, kaip manoma, yra pagrįstas ir būtinas remiantis šiuo metu turimais įrodymais. Tokia materialinė taikymo sritis gali būti išplėsta į kitas sritis ar Sąjungos aktus, jeigu paaiškės, kad tai yra būtina siekiant stiprinti jų vykdymo užtikrinimą atsižvelgiant į įrodymus, kurie galbūt bus gauti ateityje, arba remiantis direktyvos veikimo vertinimu;

(107) jeigu ateityje būtų priimti teisės aktai, susiję su politikos sritimis, kurias apima ši direktyva, juose turėtų būti nurodyta, kad, kai tinkama, taikoma ši direktyva. Prireikus reikėtų pritaikyti materialinę šios direktyvos taikymo sritį ir atitinkamai iš dalies pakeisti priedą;

(108) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. pasitelkus veiksmingą pranešėjų apsaugą stiprinti tam tikrų sričių politikos ir aktų vykdymo užtikrinimą, kai Sąjungos teisės pažeidimai gali padaryti didelę žalą viešajam interesui, valstybės narės negali deramai pasiekti veikdamos pavieniui arba nekoordinuotai, to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu nustatant bendrus minimalius pranešėjų apsaugos standartus ir kadangi tik Sąjungos veiksmais gali būti užtikrinamas nuoseklumas ir suderintos esamos ES taisyklės dėl pranešėjų apsaugos, Sąjunga, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti;

(109) šia direktyva laikomasi pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Chartijoje, ypač jos 11 straipsnyje. Todėl svarbu, kad ši direktyva būtų įgyvendinta remiantis tomis teisėmis ir principais, užtikrinant visapusišką pagarbą, *inter alia*, žodžio ir informacijos laisvei, teisei į asmens duomenų apsaugą, laisvei užsiimti verslu, teisei į aukšto lygio vartotojų apsaugą, teisei į sąžiningas ir teisingas darbo sąlygas, teisei į aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą, teisei į aukšto lygio aplinkos apsaugą, teisei į gerą administravimą, teisei į veiksmingą teisių gynimą ir teisėms į gynybą;

(110) vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS
TAIKYMO SRITIS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR APSAUGOS SĄLYGOS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas – veiksmingiau užtikrinti Sąjungos teisės ir politikos vykdymą konkrečiose srityse, nustatant bendrus minimalius standartus, kuriais užtikrinama asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, aukšto lygio apsauga.

2 straipsnis

Materialinė taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomi bendri minimalūs standartai, kuriais užtikrinama apsauga asmenų, pranešančių apie toliau nurodytus Sąjungos teisės pažeidimus:

   a) pažeidimus, patenkančius į priede nurodytų Sąjungos aktų taikymo sritį, šiose srityse:

      i) viešųjų pirkimų;

      ii) finansinių paslaugų, produktų ir rinkų, taip pat pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos;

iii) gaminių saugos ir atitikties;

iv) transporto saugos;

v) aplinkos apsaugos;

vi) radiacinės saugos ir branduolinės saugos;

vii) maisto ir pašarų saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės;

viii) visuomenės sveikatos;

ix) vartotojų apsaugos;

x) privatumo ir asmens duomenų apsaugos bei tinklų ir informacinių sistemų saugumo;

b) pažeidimus, kurie kenkia Sąjungos finansiniams interesams, kaip nurodyta SESV 325 straipsnyje ir išsamiau apibūdinta susijusiose Sąjungos priemonėse;

c) pažeidimus, susijusius su vidaus rinka, kaip nurodyta SESV 26 straipsnio 2 dalyje, įskaitant Sąjungos konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių pažeidimus, taip pat su vidaus rinka susijusius pažeidimus dėl veiksmų, kuriais pažeidžiamos pelno mokesčio taisyklės, arba susitarimais, kuriais siekiama įgyti mokestinį pranašumą, kenkiantį taikytinos pelno mokesčio teisės dalykui arba tikslui.

2. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių įgaliojimams pagal nacionalinę teisę užtikrinti didesnę apsaugą, susijusią su sritimis arba veiksmais, kurių neapima 1 dalis.

3 straipsnis

Ryšys su kitais Sąjungos aktais ir nacionalinėmis nuostatomis

1. Jeigu priedo II dalyje išvardytuose konkrečių sektorių Sąjungos aktuose yra nustatytos konkrečios pranešimo apie pažeidimus taisyklės, taikomos būtent tos taisyklės. Šios direktyvos nuostatos taikomos tiek, kiek klausimas nėra privaloma tvarka reglamentuojamas tuose konkrečių sektorių Sąjungos aktuose.

2. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinį saugumą ar jų įgaliojimams apsaugoti esminius savo saugumo interesus. Visų pirma ji netaikoma pranešimams apie viešųjų pirkimų, apimančių gynybos ar saugumo aspektus, taisyklių pažeidimus, nebent jiems taikomi atitinkami Sąjungos aktai.

3. Šia direktyva nedaromas poveikis Sąjungos arba nacionalinės teisės taikymui bet kurioje iš šių sričių:

   a) įslaptintos informacijos apsaugos;

   b) teisininko ir mediko profesinės paslapties apsaugos;

   c) teisminių svarstymų slaptumo;

   d) baudžiamojo proceso taisyklių.

4. Šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinėms taisyklėms dėl darbuotojų naudojimosi savo teisėmis konsultuotis su savo atstovais arba profesinėmis sąjungomis ir dėl apsaugos nuo nepagrįstų žalingų priemonių, taikomų dėl tokių konsultacijų, taip pat dėl socialinių partnerių savarankiškumo ir jų teisės sudaryti kolektyvines sutartis. Šia nuostata nedaromas poveikis šia direktyva užtikrinamam apsaugos lygiui.

4 straipsnis

Taikymas asmenims

1. Ši direktyva taikoma privačiajame ar viešajame sektoriuje dirbantiems pranešimų teikėjams, informaciją apie pažeidimus įgijusiems su darbu susijusiomis aplinkybėmis, įskaitant bent jau šiuos asmenis:

   a) asmenis, turinčius darbuotojo statusą, kaip apibrėžta SESV 45 straipsnio 1 dalyje, įskaitant valstybės tarnautojus;

   b) savarankiškai dirbančių asmenų statusą turinčius asmenis, kaip apibrėžta SESV 49 straipsnyje;

   c) akcininkus ir asmenis, priklausančius įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui, įskaitant vykdomųjų galių neturinčius narius, taip pat savanorius ir apmokamus arba neapmokamus stažuotojus;

   d) bet kuriuos asmenis, dirbančius prižiūrint ir vadovaujant rangovams, subrangovams ir tiekėjams.

2. Ši direktyva taip pat taikoma ir pranešimų teikėjams, kurie praneša arba viešai atskleidžia informaciją apie pažeidimus, kurią sužinojo dėl darbo santykių, kurie jau yra pasibaigę.

3. Ši direktyva taip pat taikoma pranešimų teikėjams, kurių darbo santykiai dar neprasidėję, tais atvejais, kai informaciją apie pažeidimus jie sužinojo įdarbinimo metu ar kitų ikisutartinių derybų metu.

4. Kai aktualu, VI skyriuje išdėstytos pranešimų teikėjų apsaugos priemonės taip pat taikomos:

   a) tarpininkams,

   b) su pranešimų teikėjais susijusiems tretiesiems asmenims, kurie galėtų sulaukti atsakomųjų veiksmų su darbu susijusiomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, pranešimų teikėjų kolegoms arba giminaičiams, ir

   c) juridiniams subjektams, kurie yra pranešimų teikėjų nuosavybė, kuriems jis dirba arba su kuriais jis yra kitaip susijęs su darbu susijusiomis aplinkybėmis.

5 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) pažeidimai – veiksmai arba neveikimas, kurie:

   i) yra neteisėti ir susiję su Sąjungos aktais ir sritimis, patenkančiais į 2 straipsnyje nurodytą materialinę taikymo sritį, arba

   ii) prieštarauja Sąjungos aktuose ir srityse, patenkančiuose į 2 straipsnyje nurodytą materialinę taikymo sritį, nustatytų taisyklių dalykui arba tikslui;

2) informacija apie pažeidimus – informacija, įskaitant pagrįstus įtarimus, apie faktinius arba galimus pažeidimus, kurie buvo padaryti arba labai tikėtina, kad bus padaryti, organizacijoje, kurioje pranešimo teikėjas dirba arba dirbo, arba kitoje organizacijoje, su kuria pranešimo teikėjas turi arba turėjo ryšių dirbdamas, ir apie mėginimus nuslėpti tokius pažeidimus;

3) pranešimas arba pranešimo teikimas – informacijos apie pažeidimus teikimas žodžiu ar raštu;

4) vidaus pranešimų teikimas – informacijos apie pažeidimus žodžiu arba raštu teikimas viešojo arba privačiojo sektoriaus juridinio subjekto viduje;

5) išorės pranešimų teikimas – informacijos apie pažeidimus žodžiu arba raštu teikimas kompetentingoms institucijoms;

6) viešas informacijos atskleidimas arba viešai atskleisti – informacijos apie pažeidimus pateikimas viešojoje erdvėje;

7) pranešimo teikėjas – fizinis asmuo, pranešantis arba viešai atskleidžiantis informaciją apie pažeidimus, kurią sužinojo vykdydamas su savo darbu susijusią veiklą;

8) tarpininkas – fizinis asmuo, kuris padeda pranešimo teikėjui pranešimo procese su darbu susijusiomis aplinkybėmis ir kurio pagalba turėtų būti konfidenciali;

9) su darbu susijusios aplinkybės – dabartinė arba ankstesnė darbo veikla viešajame arba privačiajame sektoriuje, nepriklausomai nuo tos veiklos pobūdžio, kurią vykdydami asmenys sužino informaciją apie pažeidimus ir kurios atžvilgiu tie asmenys, jei praneštų tokią informaciją, galėtų sulaukti atsakomųjų veiksmų;

10) susijęs asmuo – fizinis arba juridinis asmuo, pranešime arba viešai atskleistoje informacijoje nurodomas kaip asmuo, kuriam priskiriamas pažeidimas arba su kuriuo tas asmuo yra siejamas;

11) atsakomasis veiksmas – tiesioginis arba netiesioginis veiksmas arba neveikimas, kuris įvyksta su darbu susijusiomis aplinkybėmis dėl vidaus ar išorės pranešimo teikimo arba dėl viešo informacijos atskleidimo ir kuris daro arba gali padaryti pranešimo teikėjui nepateisinamą žalą;

12) tolesni veiksmai – veiksmai, kurių imasi pranešimo gavėjas arba kompetentinga institucija, kad įvertintų pranešime pateiktų kaltinimų tikslumą ir, kai aktualu, pašalintų pažeidimą, apie kurį pranešta, be kita ko, imdamiesi tokių veiksmų kaip vidaus užklausa, tyrimas, persekiojimas, ieškinio dėl lėšų išieškojimo pateikimas arba procedūros nutraukimas;

13) grįžtamoji informacija – informacijos teikimas pranešimo teikėjui apie numatytus ar atliktus tolesnius veiksmus ir apie tokių tolesnių veiksmų pagrindimą;

14) kompetentinga institucija – nacionalinė institucija, galinti priimti pranešimus pagal III skyrių ir teikti grįžtamąją informaciją pranešimo teikėjui ir (arba) paskirta vykdyti šioje direktyvoje nustatytas pareigas, visų pirma susijusias su tolesniais veiksmais.

6 straipsnis

Pranešimo teikėjų apsaugos sąlygos

1. Pranešimo teikėjai atitinka apsaugos teikimo pagal šią direktyvą reikalavimus, jei:

a) jie turėjo pagrįstų priežasčių manyti, kad pranešama informacija apie pažeidimus buvo teisinga pranešimo metu ir kad tokia informacija pateko į šios direktyvos taikymo sritį;

b) jie pranešė arba naudodamiesi vidaus kanalais pagal 7 straipsnį, arba išorės kanalais pagal 10 straipsnį, arba viešai atskleidė informaciją pagal 15 straipsnį.

2. Nedarant poveikio galiojančioms prievolėms numatyti galimybę pranešti anonimiškai pagal Sąjungos teisę, šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių įgaliojimams nuspręsti, ar privačiojo arba viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos turi priimti anoniminius pranešimus apie pažeidimus ir imtis dėl jų tolesnių veiksmų.

3. Asmenys, kurie pranešė arba viešai atskleidė informaciją apie pažeidimus anonimiškai, bet vėliau buvo identifikuoti ir nukentėjo nuo atsakomųjų veiksmų, vis tiek atitinka apsaugos teikimo reikalavimus, nustatytus VI skyriuje, jei tie asmenys atitinka 1 dalyje išdėstytas sąlygas.

4. Asmuo, pranešantis atitinkamoms Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms apie pažeidimus, patenkančius į šios direktyvos taikymo sritį, atitinka apsaugos teikimo pagal šią direktyvą reikalavimus tokiomis pat sąlygomis kaip asmenys, kurie pranešė naudodamiesi išorės kanalais.

II SKYRIUS
VIDAUS PRANEŠIMŲ TEIKIMAS IR TOLESNI VEIKSMAI

7 straipsnis

Pranešimų teikimas vidaus pranešimų teikimo kanalais

1. Apskritai ir nedarant poveikio 10 ir 15 straipsniams informacija apie pažeidimus gali būti pranešama vidaus pranešimų teikimo kanalais ir laikantis šiame skyriuje numatytų procedūrų.

2. Valstybės narės skatina prieš pateikiant pranešimą išorės pranešimų teikimo kanalais pranešti vidaus pranešimų teikimo kanalais, jei pažeidimas gali būti veiksmingai pašalintas viduje ir jei pranešimo teikėjas mano, kad nėra atsakomųjų veiksmų rizikos.

3. Atitinkama su vidaus pranešimų teikimo kanalų, nurodytų 2 dalyje, naudojimu susijusi informacija pateikiama atsižvelgiant į informaciją, kurią privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai pateikė pagal 9 straipsnio 1 dalies g punktą, o kompetentingos institucijos – pagal 12 straipsnio 4 dalies a punktą ir 13 straipsnį.

8 straipsnis

Pareiga įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus

1. Valstybės narės užtikrina, kad privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai, pasikonsultavę su socialiniais partneriais ir gavę jų sutikimą, jei tai numatyta pagal nacionalinę teisę, įdiegtų kanalus ir nustatytų procedūras vidaus pranešimų teikimui bei tolesniems veiksmams.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais kanalais ir procedūromis subjekto darbuotojams turi būti sudaryta galimybė pranešti informaciją apie pažeidimus. Jais ir kitiems asmenims, nurodytiems 4 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose ir 4 straipsnio 2 dalyje, kurie su subjektu turi ryšių vykdydami su savo darbu susijusią veiklą, gali būti sudaryta galimybė pranešti informaciją apie pažeidimus.

3. 1 dalis taikoma privačiojo sektoriaus juridiniams subjektams, kuriuose dirba 50 arba daugiau darbuotojų.

4. 3 dalyje nurodyta riba netaikoma subjektams, kurie patenka į priedo I dalies B punkte ir II dalyje nurodytų Sąjungos aktų taikymo sritį.

5. Pranešimų teikimo kanalų veikimą gali užtikrinti šiuo tikslu paskirtas vidaus asmuo ar departamentas arba šią užduotį gali atlikti išorės trečioji šalis. 9 straipsnio 1 dalyje numatytos apsaugos priemonės ir reikalavimai taip pat taikomi ir trečiosioms šalims, kurioms pavesta užtikrinti privačiojo sektoriaus juridinio subjekto pranešimų teikimo kanalo veikimą.

6. Privačiojo sektoriaus juridiniai subjektai, kuriuose dirba nuo 50 iki 249 darbuotojų, gali dalytis ištekliais, kurių reikia pranešimams gauti ir bet kokiam tyrimui atlikti. Tai nedaro poveikio tokiems subjektams šia direktyva nustatytoms prievolėms laikytis konfidencialumo, teikti grįžtamąją informaciją ir šalinti pažeidimus, apie kuriuos pranešta.

7. Atlikus tinkamą rizikos vertinimą, kuriame atsižvelgiama į subjektų veiklos pobūdį ir su tuo susijusį rizikos, kylančios visų pirma aplinkai ir visuomenės sveikatai, lygį, valstybės narės gali nustatyti reikalavimą privačiojo sektoriaus juridiniams subjektams, kuriuose dirba mažiau nei 50 darbuotojų, įdiegti vidaus pranešimų teikimo kanalus ir nustatyti tokių pranešimų teikimo procedūras pagal II skyrių.

8. Valstybės narės Komisijai praneša apie pagal 7 dalį jų priimtą sprendimą nustatyti reikalavimą, kad privačiojo sektoriaus juridiniai subjektai įdiegtų vidaus pranešimų teikimo kanalus. Tame pranešime pateikiamas sprendimo pagrindimas ir rizikos vertinime naudoti kriterijai, numatyti 7 dalyje. Komisija apie tą sprendimą praneša kitoms valstybėms narėms.

9. 1 dalis taikoma visiems viešojo sektoriaus juridiniams subjektams, įskaitant visus subjektus, kurie nuosavybės teise priklauso tokiam subjektui arba yra tokio subjekto kontroliuojami.

Valstybės narės gali atleisti nuo 1 dalyje nurodytos prievolės mažiau nei 10 000 gyventojų arba mažiau nei 50 darbuotojų turinčias savivaldybes arba kitus mažiau nei 50 darbuotojų turinčius subjektus, nurodytus šios dalies pirmoje pastraipoje.

Valstybės narės gali numatyti, kad vidaus pranešimų teikimo kanalais gali dalytis savivaldybės arba kad jų veikimą užtikrina bendros savivaldybių institucijos pagal nacionalinę teisę, jei bendri vidaus pranešimų teikimo kanalai yra atskiri nuo atitinkamų išorės pranešimų teikimo kanalų ir jų atžvilgiu autonomiški.

9 straipsnis

Vidaus pranešimų teikimo ir tolesnių veiksmų procedūros

1. 8 straipsnyje nurodytos vidaus pranešimų teikimo ir tolesnių veiksmų procedūros apima:

a) pranešimų priėmimo kanalus, kurie suprojektuojami, sukuriami ir saugiai naudojami taip, kad būtų užtikrintas pranešimo teikėjo ir bet kurios pranešime nurodytos trečiosios šalies tapatybės konfidencialumas ir kad su ja negalėtų susipažinti neįgalioti darbuotojai;

b) pranešimo gavimo patvirtinimą, kuris nusiunčiamas pranešimo teikėjui per septynias dienas nuo gavimo;

c) nešališko asmens arba departamento, kompetentingo vykdyti tolesnius veiksmus dėl pranešimų, kuris gali būti tas pats kaip ir pranešimus gaunantysis ir kuris palaikys ryšius su pranešimo teikėju ir prireikus prašys jo papildomos informacijos ir teiks tam pranešimo teikėjui grįžtamąją informaciją, paskyrimą;

d) deramus paskirtojo asmens ar departamento tolesnius veiksmus numatytus c punkte;

e) deramus tolesnius veiksmus, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, dėl anoniminių pranešimų teikimo;

f) pagrįstą laikotarpį grįžtamajai informacijai pateikti, neviršijantį trijų mėnesių nuo pranešimo gavimo patvirtinimo arba, jei patvirtinimas pranešimo teikėjui nebuvo išsiųstas, trijų mėnesių laikotarpį nuo tada, kai baigiasi septynių dienų laikotarpis po to, kai pranešimas buvo pateiktas;

g) aiškios ir lengvai prieinamos informacijos teikimą apie pranešimų teikimo kompetentingoms institucijoms naudojantis išorės kanalais procedūras pagal 10 straipsnį ir, kai aktualu, Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms.

2. 1 dalies a punkte nurodytais kanalais sudaroma galimybė teikti pranešimus raštu ar žodžiu arba abiem būdais. Pranešti žodžiu turi būti galima telefonu arba kitomis balso pranešimų sistemomis ir, gavus pranešimo teikėjo prašymą, susitikus fiziškai per pagrįstą laikotarpį.

III SKYRIUS
IŠORĖS PRANEŠIMŲ TEIKIMAS IR TOLESNI VEIKSMAI

10 straipsnis

Pranešimų teikimas išorės pranešimų teikimo kanalais

Nedarant poveikio 15 straipsnio 1 dalies b punktui, pranešimų teikėjai praneša informaciją apie pažeidimus naudodamiesi 11 ir 12 straipsniuose nurodytais kanalais ir procedūromis po to, kai pirma pateikė pranešimą vidaus pranešimų teikimo kanalais, arba tiesiogiai pateikė pranešimą išorės pranešimų teikimo kanalais.

11 straipsnis

Pareiga įdiegti išorės pranešimų teikimo kanalus ir imtis tolesnių veiksmų dėl pranešimų

1. Valstybės narės paskiria institucijas, kompetentingas priimti pranešimus, teikti grįžtamąją informaciją ir imtis tolesnių veiksmų dėl pranešimų, ir suteikia joms tinkamus išteklius.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos:

   a) įdiegtų nepriklausomus ir autonomiškus išorės pranešimų teikimo kanalus, skirtus informacijai apie pažeidimus priimti ir tvarkyti;

b) nedelsdamos, ir bet kuriuo atveju per septynias dienas nuo pranešimo gavimo, patvirtintų gavimą, nebent pranešimo teikėjas aiškiai paprašė gavimo nepatvirtinti arba kompetentinga institucija pagrįstai mano, kad patvirtinus pranešimo gavimą iškiltų pavojus pranešimo teikėjo tapatybės apsaugai;

c) deramai imtųsi tolesnių veiksmų dėl pranešimų;

d) per pagrįstą ne ilgesnį nei trijų mėnesių arba – tinkamai pagrįstais atvejais – šešių mėnesių laikotarpį pateiktų pranešimo teikėjui grįžtamąją informaciją;

e) praneštų pranešimo teikėjui apie galutinį tyrimų, pradėtų remiantis pranešimu, rezultatą laikydamosi pagal nacionalinę teisę numatytų procedūrų;

f) pranešime pateiktą informaciją laiku perduotų tolesniam tyrimui atitinkamai Sąjungos kompetentingoms institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, jei tai numatyta pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingos institucijos, deramai įvertinusios klausimą, galėtų nuspręsti, kad pažeidimas, apie kurį pranešta, yra akivaizdžiai nereikšmingas ir dėl jo nereikia imtis tolesnių veiksmų pagal šią direktyvą, nei procedūros nutraukimas. Ši nuostata neturėtų įtakoti kitų prievolių arba kitų taikytų procedūrų, skirtų šalinti pažeidimą, apie kurį pranešta, arba pagal šią direktyvą užtikrinamos apsaugos dėl vidaus ar išorės pranešimų teikimo. Tokiu atveju kompetentingos institucijos praneša pranešimo teikėjui apie savo sprendimą ir jo motyvus.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingos institucijos gali nuspręsti nutraukti procedūras dėl kartotinių pranešimų, kuriuose nepateikta jokios reikšmingos naujos informacijos apie pažeidimus, palyginti su ankstesniu pranešimu, dėl kurio atitinkamos procedūros jau užbaigtos, nebent naujos teisinės ar faktinės aplinkybės pateisintų kitokius tolesnius veiksmus. Tokiu atveju kompetentingos institucijos informuoja pranešimo teikėją apie savo sprendimą ir jo motyvus.

5. Valstybės narės gali numatyti, kad didelio pranešimų srauto atveju kompetentingos institucijos gali nagrinėti pranešimus apie reikšmingus pažeidimus arba pagrindinių į šios direktyvos taikymo sritį patenkančių nuostatų pažeidimus prioriteto tvarka, nedarant poveikio 2 dalies d punkte nustatytam terminui.

6. Valstybės narės užtikrina, kad kiekviena institucija, kuri gavo pranešimą, tačiau neturi kompetencijos pašalinti jame nurodytą pažeidimą, tą pranešimą per pagrįstą laikotarpį saugiai perduotų kompetentingai institucijai ir apie tokį perdavimą nedelsdama informuotų pranešimo teikėją.

12 straipsnis

Išorės pranešimų teikimo kanalų struktūra

1. Išorės pranešimų teikimo kanalai laikomi nepriklausomais ir autonomiškais, jei atitinka visus šiuos kriterijus:

   a) jie yra suprojektuoti, sukurti ir naudojami taip, kad būtų užtikrinamas informacijos išsamumas, vientisumas ir konfidencialumas ir kad su ja negalėtų susipažinti neįgalioti kompetentingos institucijos darbuotojai;

   b) jais sudaromos sąlygos pagal 18 straipsnį patvariai saugoti informaciją, kad būtų galima atlikti tolesnius tyrimus.

2. Išorės pranešimų teikimo kanalais sudaroma galimybė teikti pranešimus raštu ir žodžiu. Pranešimus žodžiu turi būti galima teikti telefonu arba kitomis balso pranešimų sistemomis ir, gavus pranešimo teikėjo prašymą, susitikus fiziškai per pagrįstą laikotarpį.

3. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, jei pranešimas yra gautas kanalais, kurie nėra 1 ir 2 dalyse nurodyti pranešimo teikimo kanalai, arba jį gavo darbuotojai, kurie nėra atsakingi už pranešimų tvarkymą, pranešimą gavusiems darbuotojams būtų draudžiama atskleisti bet kokią informaciją, dėl kurios galėtų būti identifikuotas pranešimo teikėjas arba susijęs asmuo, ir kad jie nedelsiant perduotų nepakeistą pranešimą darbuotojams, atsakingiems už pranešimų tvarkymą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos paskirtų darbuotojus, atsakingus už pranešimų tvarkymą, ir visų pirma už:

a) informacijos apie pranešimų teikimo procedūras teikimą visiems suinteresuotiesiems asmenims;

b) pranešimų priėmimą ir tolesnius veiksmus dėl jų;

c) ryšių su pranešimo teikėju palaikymą siekiant teikti grįžtamąją informaciją ir prireikus prašyti papildomos informacijos.

5. 4 dalyje nurodyti darbuotojai specialiai apmokomi, kaip tvarkyti pranešimus.

13 straipsnis

Informacija apie pranešimų priėmimą ir tolesnius veiksmus dėl jų

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos savo svetainėse, atskirame lengvai pastebimame ir prieinamame skyrelyje, skelbtų bent šią informaciją:

a) sąlygas kurias reikia tenkinti, kad būtų suteikta apsauga pagal šią direktyvą;

b) išorės pranešimų teikimo kanalų, kaip nurodyta 12 straipsnyje, kontaktinius duomenis, visų pirma elektroninį ir pašto adresus, ir tokių kanalų telefono numerius, nurodydamos, ar telefoniniai pokalbiai įrašomi;

c) pranešimų apie pažeidimus teikimo procedūras, be kita ko, kokiu būdu kompetentinga institucija gali prašyti, kad pranešimo teikėjas patikslintų praneštą informaciją arba pateiktų papildomos informacijos, laikotarpį, per kurį pateikiama grįžtamoji informacija, ir tokios grįžtamosios informacijos pobūdį ir turinį;

d) pranešimams taikomą konfidencialumo režimą ir visų pirma informaciją, susijusią su asmens duomenų tvarkymu pagal atitinkamai šios direktyvos 17 straipsnį, Reglamento (ES) 2016/679 5 ir 13 straipsnius, Direktyvos (ES) 2016/680 13 straipsnį ir Reglamento (ES) 2018/1725 11 straipsnį;

e) tolesnių veiksmų, kurių turi būti imtasi dėl pranešimų, pobūdį;

f) teisių gynimo priemones ir procedūras, kuriomis saugoma nuo atsakomųjų veiksmų, ir asmenims, svarstantiems teikti pranešimą, konfidencialių konsultacijų buvimą;

g) pareiškimą, kuriame aiškiai išaiškinamos sąlygos, kuriomis asmeniui, teikiančiam pranešimą kompetentingai institucijai, pagal 21 straipsnio 2 dalį taikoma apsauga nuo atsakomybės už konfidencialumo pažeidimą; ir

h) kai taikytina, informacijos centro arba vienos nepriklausomos administracinės institucijos kontaktinę informaciją, kaip numatyta 20 straipsnio 3 dalyje.

14 straipsnis

Kompetentingų institucijų atliekama procedūrų peržiūra

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos reguliariai, bent kas trejus metus, peržiūrėtų pranešimų priėmimo ir tolesnių veiksmų dėl pranešimų vykdymo procedūras. Peržiūrėdamos šias procedūras, kompetentingos institucijos atitinkamai pritaiko jas atsižvelgdamos į savo ir į kitų kompetentingų institucijų patirtį.

IV SKYRIUS
VIEŠAS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

15 straipsnis

Viešas informacijos atskleidimas

1. Asmuo, kuris viešai atskleidžia informaciją, atitinka apsaugos teikimo pagal šią direktyvą reikalavimus, jeigu tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

   a) pranešimą asmuo pirmiausia pateikė viduje ir išorėje arba tiesiogiai išorėje pagal II ir III skyrius, tačiau per 9 straipsnio 1 dalies f punkte ar 11 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytą laikotarpį dėl jo pranešimo nesiimta jokių tinkamų veiksmų, arba

b) asmuo turi pagrįstų priežasčių manyti, kad:

i) pažeidimas gali sukelti neišvengiamą ar akivaizdų pavojų viešajam interesui, pavyzdžiui, kritiškos padėties atveju arba kai kyla neatitaisomos žalos rizika, arba

ii) išorės pranešimų teikimo atveju – jei kyla atsakomųjų veiksmų rizika, arba jei tikimybė, kad pažeidimas bus veiksmingai išnagrinėtas, yra menka dėl ypatingų atvejo aplinkybių, pavyzdžiui, jei gali būti nuslėpti ar sunaikinti įrodymai arba jei institucija gali veikti išvien su pažeidėju arba gali būti su pažeidimu susijusi.

2. Šis straipsnis netaikomas tais atvejais, kai asmuo tiesiogiai atskleidžia informaciją spaudai pagal konkrečias nacionalines nuostatas, kuriomis nustatoma apsaugos sistema, susijusi su žodžio ir informacijos laisve.

V SKYRIUS
NUOSTATOS, TAIKYTINOS VIDAUS IR IŠORĖS PRANEŠIMŲ TEIKIMUI

16 straipsnis

Konfidencialumo pareiga

1. Valstybės narės užtikrina, kad negavus aiškaus pranešimo teikėjo sutikimo jo tapatybė nebūtų atskleista niekam, išskyrus įgaliotus darbuotojus, kompetentingus gauti pranešimus ar imtis dėl jų tolesnių veiksmų. Tai taip pat taikoma visai kitai informacijai, iš kurios tiesiogiai arba netiesiogiai gali būti nustatyta pranešimo teikėjo tapatybė.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies pranešimo teikėjo tapatybė ir visa kita 1 dalyje nurodyta informacija gali būti atskleista tik tuo atveju, kai tai yra būtina ir proporcinga pareiga, nustatyta pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę, nacionalinėms institucijoms vykdant tyrimus arba vykstant teismo procesams, be kita ko, siekiant apsaugoti susijusio asmens teisę į gynybą.

3. Atskleidimui, atliktam pagal 2 dalyje numatytą išimtį, taikoma atitinkama apsauga pagal taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles. Visų pirma pranešimų teikėjai informuojami prieš atskleidžiant jų tapatybę, nebent tokia informacija pakenktų susijusiems tyrimams arba teismo procesams. Informuodama pranešimų teikėjus kompetentinga institucija nusiunčia jiems paaiškinimą raštu apie atitinkamų konfidencialių duomenų atskleidimo priežastis.

4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos, gaunančios informaciją apie pažeidimus, kurioje yra komercinių paslapčių, tų komercinių paslapčių nenaudotų arba neatskleistų tikslais, kurie viršija tai, kas būtina imantis tinkamų tolesnių veiksmų.

17 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas

Visais atvejais asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą, įskaitant kompetentingų institucijų keitimąsi asmens duomenimis arba jų perdavimą, vykdomas pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Direktyvą (ES) 2016/680. Bet koks Sąjungos institucijų, organų, įstaigų arba agentūrų keitimasis informacija ar informacijos perdavimas vykdomas pagal Reglamentą (ES) 2018/1725.

Su konkretaus pranešimo tvarkymu akivaizdžiai nesusiję asmens duomenys nėra renkami arba, jeigu jie buvo atsitiktinai surinkti, ištrinami nepagrįstai nedelsiant.

18 straipsnis

Įrašų apie pranešimus saugojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos saugotų įrašus apie kiekvieną gautą pranešimą, laikydamiesi 16 straipsnyje numatytų konfidencialumo reikalavimų. Pranešimai saugomi ne ilgiau, nei tai yra būtina ir proporcinga siekiant laikytis reikalavimų, nustatytų šia direktyva, ar kitų reikalavimų, kuriuos nustato Sąjungos ar nacionalinė teisė.

2. Jei pranešimams teikti yra naudojama telefono linija arba kita balso pranešimų sistema, kuriomis vykstantys pokalbiai yra įrašomi, privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos, gavę pranešimo teikėjo sutikimą, turi teisę dokumentuoti žodžiu pateikiamą pranešimą vienu iš šių būdų:

   a) išsaugodami pokalbio įrašą patvarioje laikmenoje, kurioje galima rasti ieškomą informaciją, arba

   b) išsaugodami už pranešimo tvarkymą atsakingo darbuotojo išsamiai ir tiksliai surašytą pokalbio tekstą.

   Viešojo ir privačiojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos suteikia pranešimo teikėjui galimybę patikrinti bei ištaisyti surašytą pokalbio tekstą ir išreikšti savo sutikimą jį pasirašant.

3. Jei pranešimams teikti naudojama telefono linija arba kita balso pranešimų sistema, kuriomis vykstantys pokalbiai nėra įrašomi, privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos turi teisę dokumentuoti žodžiu pateikiamą pranešimą surašydami už pranešimo tvarkymą atsakingo darbuotojo surašomą tikslų pokalbio protokolą. Privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos suteikia pranešimo teikėjui galimybę patikrinti ir ištaisyti surašytą pokalbio protokolą ir išreikšti savo sutikimą jį pasirašant.

4. Jei asmuo pageidauja pateikti pranešimą susitikęs su privačiojo ir viešojo sektoriaus juridinių subjektų arba kompetentingų institucijų darbuotojais, kaip numatyta 9 straipsnio 2 dalyje ir 12 straipsnio 2 dalyje, privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos, gavę pranešimo teikėjo sutikimą, užtikrina, kad patvarioje laikmenoje, kurioje galima rasti ieškomą informaciją, būtų saugomi išsamūs ir tikslūs įrašai apie susitikimą.

Privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos turi teisę dokumentuoti susitikimą vienu iš šių būdų:

a) išsaugodami pokalbio įrašą patvarioje laikmenoje, kurioje galima rasti ieškomą informaciją, arba

b) už pranešimo tvarkymą atsakingų darbuotojų parengtu tiksliu susitikimo protokolu.

Privačiojo ir viešojo sektoriaus juridiniai subjektai ir kompetentingos institucijos suteikia pranešimo teikėjui galimybę patikrinti bei ištaisyti surašytą susitikimo protokolą ir išreikšti savo sutikimą jį pasirašant.

VI SKYRIUS
APSAUGOS PRIEMONĖS

19 straipsnis

Atsakomųjų veiksmų uždraudimas

Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių siekiant uždrausti bet kokios formos atsakomuosius veiksmus asmenų, nurodytų 4 straipsnyje, atžvilgiu, be kita ko, grasinimus imtis atsakomųjų veiksmų ir bandymus imtis atsakomųjų veiksmų, įskaitant visų pirma šių formų atsakomuosius veiksmus:

a) laikiną nušalinimą nuo pareigų, atleidimą arba lygiavertes priemones;

b) pažeminimą pareigose arba paaukštinimo sustabdymą;

c) užduočių perdavimą, darbovietės vietos pakeitimą, darbo užmokesčio sumažinimą, darbo laiko pakeitimą;

d) mokymo sustabdymą;

e) neigiamą veiklos rezultatų vertinimą arba atsiliepimą apie darbuotoją;

f) bet kokios drausminės priemonės, papeikimo ar kitos sankcijos, įskaitant finansines sankcijas, skyrimą ar taikymą;

g) prievartą, bauginimą, priekabiavimą arba atstūmimą;

h) diskriminaciją, nepalankų arba nesąžiningą vertinimą;

i) terminuotos darbo sutarties nepakeitimą į neterminuotą darbo sutartį, kai darbuotojas turi teisėtų lūkesčių, kad jam bus pasiūlytas nuolatinis darbas;

j) terminuotos darbo sutarties nepratęsimą arba tokios sutarties nutraukimą pirma laiko;

k) žalą, įskaitant žalą asmens reputacijai, ypač socialiniuose tinkluose, arba finansinius nuostolius, įskaitant verslo praradimą ir pajamų praradimą;

l) įtraukimą į juodąjį sąrašą remiantis sektoriaus ar pramonės šakos mastu galiojančiu neformaliu ar formaliu susitarimu, dėl kurio ateityje asmuo gali nerasti darbo tame sektoriuje ar pramonės šakoje;

m) prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sutarties nutraukimą pirma laiko ar atšaukimą;

n) licencijos ar leidimo panaikinimą;

o) nukreipimą pas psichiatrijos ar kitus gydytojus.

20 straipsnis

Paramos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad 4 straipsnyje nurodyti asmenys galėtų atitinkamai naudotis paramos priemonėmis, visų pirma galėtų:

   a) gauti išsamią ir nešališką informaciją bei konsultacijas, kurios būtų lengvai prieinamos visuomenei ir nemokamos, dėl esamų procedūrų ir teisių gynimo priemonių, dėl apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų ir dėl susijusio asmens teisių;

   b) gauti veiksmingą kompetentingų institucijų paramą bendraujant su bet kokia institucija, susijusia su jų apsauga nuo atsakomųjų veiksmų, įskaitant, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, fakto, kad jie atitinka apsaugos teikimo pagal šią direktyvą reikalavimus, patvirtinimą ir

   c) gauti teisinę pagalbą baudžiamuosiuose ir tarpvalstybiniuose civiliniuose procesuose pagal Direktyvą (ES) 2016/1919 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/52/EB[1], taip pat pagal nacionalinę teisę gauti teisinę pagalbą tolesniuose procesuose, teisines konsultacijas ar kitą teisinę pagalbą.

2. Valstybės narės pranešimų teikėjams teismo procesų metu gali teikti finansinės paramos ir pagalbos priemones, įskaitant psichologinę pagalbą.

[1] 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų (OL L 136, 2008 5 24, p. 3).

3. Šiame straipsnyje nurodytas paramos priemones gali teikti atitinkamai informacijos centras arba viena ir aiškiai identifikuota nepriklausoma administracinė institucija.

21 straipsnis

Apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų priemonės

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad asmenys, numatyti 4 straipsnyje, būtų apsaugoti nuo atsakomųjų veiksmų. Tokios priemonės apima visų pirma šio straipsnio 2–8 dalyse nustatytas priemones.

2. Nedarant poveikio 3 straipsnio 2 ir 3 dalims, jei asmenys praneša informaciją apie pažeidimus arba viešai atskleidžia informaciją pagal šią direktyvą, jie nelaikomi pažeidusiais kokius nors informacijos atskleidimo apribojimus ir jiems netaikoma jokia su tokiu pranešimu arba viešu informacijos atskleidimu susijusi atsakomybė, jeigu jie turėjo pagrįstų priežasčių manyti, kad pranešti arba viešai atskleisti tokią informaciją buvo būtina, kad būtų atskleistas pažeidimas pagal šią direktyvą.

3. Pranešimų teikėjams netaikoma atsakomybė, susijusi su informacijos, kuri pranešta ar viešai paskelbta, įgijimu arba prieiga prie jos, jeigu toks įgijimas arba prieiga nėra savarankiška nusikalstama veika. Įgijimo ar prieigos, kuri yra savarankiška nusikalstama veika, atveju baudžiamąją atsakomybę ir toliau reglamentuoja taikytina nacionalinė teisė.

4. Bet kokią kitą galimą pranešimo teikėjo atsakomybę, kylančią dėl veiksmų ar neveikimo, kurie nėra susiję su pranešimo teikimu ar viešu atskleidimu arba kurie nėra būtini, kad būtų atskleistas pažeidimas pagal šią direktyvą, ir toliau reglamentuoja taikytina Sąjungos arba nacionalinė teisė.

5. Procesuose teisme arba kitoje institucijoje, susijusiuose su pranešimo teikėjo patirta žala, jeigu tas asmuo įrodo, kad teikė pranešimą arba viešai atskleidė informaciją ir patyrė žalą, daroma prielaida, kad žala buvo padaryta kaip atsakomasis veiksmas į tokį pranešimą arba viešą atskleidimą. Tokiais atvejais asmuo, kuris ėmėsi žalingos priemonės, turi įrodyti, kad ta priemonė buvo taikyta dėl tinkamai pagrįstų priežasčių.

6. 4 straipsnyje nurodyti asmenys turi turėti galimybę prireikus naudotis taisomosiomis priemonėmis dėl atsakomųjų veiksmų, įskaitant laikinąsias apsaugos priemones pagal nacionalinę teisę, taikomas vykstant teisiniam procesui.

7. Teisiniuose procesuose, įskaitant dėl šmeižto, autorių teisių pažeidimo, slaptumo pažeidimo, duomenų apsaugos taisyklių pažeidimo, komercinių paslapčių atskleidimo arba reikalavimų dėl atlyginimo pagal privatinę, viešąją arba kolektyvinę darbo teisę, asmenims, nurodytiems 4 straipsnyje, netaikoma jokia atsakomybė dėl pranešimo ar viešo atskleidimo pagal šią direktyvą. Tie asmenys turi teisę remtis tuo pranešimo pateikimu arba viešu informacijos atskleidimu siekdami bylos nutraukimo, jeigu jie turėjo pagrįstų priežasčių manyti, kad teikti tokį pranešimą arba viešai atskleisti tokią informaciją buvo būtina, kad būtų atskleistas pažeidimas pagal šią direktyvą.

Jeigu asmuo pateikia pranešimą arba viešai atskleidžia informaciją apie pažeidimus, kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį, o tokia informacija apima komercines paslaptis, ir jeigu toks asmuo atitinka šios direktyvos sąlygas, toks pranešimo teikimas arba viešas informacijos atskleidimas laikomas teisėtu laikantis Direktyvos (ES) 2016/943 3 straipsnio 2 dalies sąlygų.

8. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti teisių gynimą ir visišką žalos, kurią patyrė 4 straipsnyje nurodyti asmenys, atlyginimą pagal nacionalinę teisę.

22 straipsnis

Susijusių asmenų apsaugos priemonės

1. Valstybės narės pagal Chartiją užtikrina, kad susiję asmenys galėtų visapusiškai naudotis teise į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, taip pat nekaltumo prezumpcija ir teisėmis į gynybą, įkaitant teisę būti išklausytam ir teisę susipažinti su savo byla.

2. Kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę užtikrina, kad susijusių asmenų tapatybė būtų apsaugota, kol vyksta tyrimai, pradėti remiantis pranešimu ar viešu atskleidimu.

3. 12, 17 ir 18 straipsniuose išdėstytos taisyklės, taikomos pranešimų teikėjų tapatybės apsaugai, taip pat turi būti taikomos susijusių asmenų tapatybės apsaugai.

23 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, taikytinas fiziniams arba juridiniams asmenims, kurie:

   a) trukdo arba bando trukdyti teikti pranešimus;

   b) imasi atsakomųjų veiksmų prieš 4 straipsnyje nurodytus asmenis;

   c) iškelia nepagrįstas bylas 4 straipsnyje nurodytiems asmenims;

   d) pažeidžia pareigą saugoti pranešimų teikėjų tapatybės konfidencialumą, kaip nurodyta 16 straipsnyje.

2. Valstybės narės nustato veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, taikytinas pranešimų teikėjams, kai nustatoma, kad jie sąmoningai pranešė arba viešai atskleidė klaidingą informaciją. Be to, valstybės narės numato dėl tokių pranešimų arba viešo informacijos atskleidimo kilusios žalos kompensavimo priemones pagal nacionalinę teisę.

24 straipsnis

Galimybės atsisakyti teisių ir teisių gynimo priemonių nebuvimas

Valstybės narės užtikrina, kad šioje direktyvoje numatytų teisių ir teisių gynimo priemonių atsisakyti ar apriboti nebūtų galima jokiu susitarimu, politikos priemone, darbo santykių forma ar įdarbinimo sąlyga, įskaitant susitarimus dėl ginčų sprendimo arbitražo būdu.

VII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis

Palankesnės sąlygos ir nekintamumo išlyga

1. Valstybės narės, nedarydamos poveikio 22 straipsniui ir 23 straipsnio 2 daliai, gali nustatyti arba toliau taikyti nuostatas dėl pranešimų teikėjų teisių, kurios yra palankesnės nei šioje direktyvoje nustatytos nuostatos.

2. Šios direktyvos įgyvendinimas jokiomis aplinkybėmis nesuteikia pagrindo sumažinti apsaugos lygį, kurį valstybės narės jau užtikrina šios direktyvos taikymo srityse.

26 straipsnis

Perkėlimo į nacionalinę teisę ir pereinamasis laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo … [dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos].

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, privačiojo sektoriaus juridinių subjektų, kuriuose dirba 50–249 darbuotojai, atžvilgiu valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip … [ketveri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi prievolės nustatyti vidaus pranešimų teikimo kanalus pagal 8 straipsnio 3 dalį.

3. Valstybės narės, priimdamos 1 ir 2 dalyse nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

27 straipsnis

Ataskaitų teikimas, vertinimas ir peržiūra

1. Valstybės narės Komisijai pateikia visą svarbią informaciją apie šios direktyvos įgyvendinimą ir taikymą. Ne vėliau kaip ... [ketveri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] remdamasi pateikta informacija Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ir taikymo ataskaitą.

2. Nedarant poveikio kituose Sąjungos teisės aktuose nustatytoms ataskaitų teikimo pareigoms, valstybės narės kasmet Komisijai pateikia, pageidautina, apibendrintai, šiuos statistinius duomenis apie III skyriuje nurodytus pranešimus, jei tų statistinių duomenų atitinkamoje valstybėje narėje turima centriniu lygmeniu:

   a) kompetentingų institucijų gautų pranešimų skaičių;

   b) tyrimų ir procesų, pradėtų dėl tokių pranešimų, skaičių ir jų rezultatą, ir

   c) jei įsitikinta, apskaičiuotą finansinę žalą ir po tyrimų ir teismo procesų, susijusių su praneštais pažeidimais, išieškotas sumas.

3. Komisija, atsižvelgdama į savo pagal 1 dalį pateiktą ataskaitą ir į valstybių narių pagal 2 dalį pateiktus statistinius duomenis, ne vėliau kaip … [šešeri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertina nacionalinių teisės aktų, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, poveikį. Ataskaitoje įvertinama, kaip ši direktyva veikė, ir įvertinamas poreikis imtis papildomų priemonių, įskaitant, kai tinkama, pakeitimus, kuriais siekiama išplėsti šios direktyvos taikymo sritį, į ją įtraukiant kitus Sąjungos aktus ar sritis, visų pirma dėl darbo aplinkos gerinimo siekiant apsaugoti darbuotojų sveikatą bei saugą ir dėl darbo sąlygų gerinimo.

Be pirmoje pastraipoje nurodyto įvertinimo, ataskaitoje įvertinama, kaip valstybės narės pasinaudojo esamais bendradarbiavimo mechanizmais vykdydamos savo prievoles vykdyti tolesnius veiksmus dėl pranešimų apie pažeidimus, kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį, ir, bendriau tariant, kaip jos bendradarbiauja tais atvejais, kai pažeidimai turi tarpvalstybinį aspektą.

4. Komisija 1 ir 3 dalyse nurodytas ataskaitas paskelbia viešai, jos turi būti lengvai prieinamos.

28 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta …

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

PRIEDAS

I dalis

A. *2* straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis – viešieji pirkimai:

1. Procedūrinės taisyklės, skirtos viešiesiems pirkimams ir koncesijų suteikimui, sutarčių skyrimui gynybos ir saugumo srityse, ir sutarčių, kurias sudaro vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityse veikiantys subjektai, ir bet kurių kitų sutarčių skyrimui, kaip nustatyta šiuose aktuose:

   i) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių skyrimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1);

   ii) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65);

   iii) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243);

iv) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičiančia direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

2. Peržiūros procedūros, reglamentuojamos:

i) 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo (OL L 76, 1992 3 23, p. 14);

ii) 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989 12 30, p. 33).

B. 2 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis – finansinės paslaugos, produktai ir rinkos, ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija:

Taisyklės, kuriomis nustatoma reguliavimo ir priežiūros sistema bei vartotojų ir investuotojų apsauga Sąjungos finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų, bankininkystės, kredito, investicijų, draudimo ir perdraudimo, profesinės ar asmeninės pensijos produktų, vertybinių popierių, investicinių fondų, mokėjimo paslaugų ir veiklos, išvardytos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338) I priede, srityse, kaip nustatyta šiuose aktuose:

i) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičiančia Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančia Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7);

ii) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1);

iii) 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių aspektų (OL L 86, 2012 3 24, p. 1);

iv) 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 345/2013 dėl Europos rizikos kapitalo fondų (OL L 115, 2013 4 25, p. 1);

v) 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 346/2013 dėl Europos socialinio verslumo fondų (OL L 115, 2013 4 25, p. 18);

vi) 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34);

vii) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2005/909/EB (OL L 158, 2014 5 27, p. 77);

viii) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84);

ix) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35);

x) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/25/EB dėl įmonių perėmimo pasiūlymų (OL L 142, 2004 4 30, p. 12);

xi) 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/36/EB dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis bendrovėse, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje (OL L 184, 2007 7 14, p. 17);

xii) 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 38);

xiii) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1);

xiv) 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 (OL L 171, 2016 6 29, p. 1);

xv) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1);

xvi) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

xvii) 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/87/EB dėl finansiniam konglomeratui priklausančių kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių firmų papildomos priežiūros, ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB, 79/267/EEB, 92/49/EEB, 92/96/EEB, 93/6/EEB ir 93/22/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 98/78/EB ir 2000/12/EB (OL L 35, 2003 2 11, p. 1);

xviii) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014 6 12, p. 149);

xix) 1997 m. kovo 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/9/EB dėl investuotojų kompensavimo sistemų (OL L 84, 1997 3 26, p. 22);

xx) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

C. 2 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis – gaminių sauga ir atitiktis:

1. Sąjungos rinkai teikiamų gaminių saugos ir atitikties reikalavimai, kaip apibrėžta ir reglamentuojama šiais aktais:

i) 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4);

ii) Sąjungos derinamaisiais teisės aktais, susijusiais su pagamintais produktais, įskaitant ženklinimo reikalavimus, išskyrus maistą, pašarą, žmonėms skirtus ir veterinarinius vaistus, gyvus augalus ir gyvūnus, žmogaus kilmės produktus ir augalinius ir gyvūninius produktus, tiesiogiai susijusius su jų būsima reprodukcija, kaip išvardyta 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011, I ir II prieduose (OL L 169, 2019 6 25, p. 1);

iii) 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatančia motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (Pagrindų direktyva) (OL L 263, 2007 10 9, p. 1).

2. Taisyklės dėl jautrių ir pavojingų produktų teikimo rinkai ir naudojimo, kaip nustatyta šiuose aktuose:

i) 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1);

ii) 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo (OL L 256, 1991 9 13, p. 51);

iii) 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo (OL L 39, 2013 2 9, p. 1).

D. 2 straipsnio 1 dalies a punkto iv papunktis – transporto sauga:

1. Geležinkelio sektoriuje galiojantys saugos reikalavimai, kaip reglamentuojama 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos (OL L 138, 2016 5 26, p. 102).

2. Civilinės saugos sektoriuje galiojantys saugos reikalavimai, kaip reglamentuojama 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB (OL L 295, 2010 11 12, p. 35).

3. Kelių sektoriuje galiojantys saugos reikalavimai, kaip reglamentuojama:

i) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo (OL L 319, 2008 11 29, p. 59);

ii) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/54/EB dėl transeuropinio kelių tinklo tunelių būtiniausių saugos reikalavimų (OL L 167, 2004 4 30, p. 39);

iii) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1071/2009, nustatančiu bendrąsias profesinės vežimo kelių transportu veiklos sąlygų taisykles ir panaikinančiu Tarybos direktyvą 96/26/EB (OL L 300, 2009 11 14, p. 51).

4. Jūrų sektoriuje galiojantys saugos reikalavimai, kaip reglamentuojama:

i) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 391/2009 dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų (OL L 131, 2009 5 28, p. 11);

ii) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 392/2009 dėl keleivių vežėjų jūra atsakomybės avarijų atveju (OL L 131, 2009 5 28, p. 24);

iii) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/90/ES dėl laivų įrenginių, kuria panaikinama Tarybos direktyva 96/98/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 146);

iv) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/18/EB, nustatančia pagrindinius principus, taikomus avarijų jūrų transporto sektoriuje tyrimui, ir iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 1999/35/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/59/EB (OL L 131, 2009 5 28, p. 114);

v) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/106/EB dėl minimalaus jūrininkų rengimo (OL L 323, 2008 12 3, p. 33);

vi) 1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos (OL L 188, 1998 7 2, p. 35);

vii) 2001 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/96/EB, nustatančia sausakrūvių laivų saugaus pakrovimo ir iškrovimo suderintus reikalavimus ir tvarką (OL L 13, 2002 1 16, p. 9).

5. Saugos reikalavimai, kaip reglamentuojama 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais (OL L 260, 2008 9 30, p. 13).

E. 2 straipsnio 1 dalies a punkto v papunktis – aplinkos apsauga:

1. Bet kokia nusikalstama veika aplinkos apsaugai, kaip reglamentuojama 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28), arba bet koks neteisėtas elgesys, kuriuo pažeidžiami Direktyvos 2008/99/EB prieduose nurodyti teisės aktai.

2. Taisyklės dėl aplinkos ir klimato, kaip nustatyta:

   i) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatančia šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32);

   ii) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančia bei vėliau panaikinančia Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16);

   iii) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1);

iv) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13);

v) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

3. Taisyklės dėl darnus vystymosi ir atliekų tvarkymo, kaip nustatyta:

i) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančia kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3);

ii) 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 ir Direktyva 2009/16/EB (OL L 330, 2013 12 10, p. 1);

iii) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (OL L 201, 2012 7 27, p. 60).

4. Nuostatos dėl jūros, oro ir triukšmo taršos, kaip nustatyta:

i) 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/94/EB dėl vartotojų galimybės gauti informaciją apie degalų taupymą ir išmetamųjų CO_2 dujų kiekį parduodant naujus keleivinius automobilius (OL L 12, 2000 1 18, p. 16);

ii) 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų (OL L 309, 2001 11 27, p. 22);

iii) 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo (OL L 189, 2002 7 18, p. 12);

iv) 2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo naudoti laivuose organoalavo junginius (OL L 115, 2003 5 9, p. 1);

v) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56);

vi) 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11);

vii) 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiančiu Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (OL L 33, 2006 2 4, p. 1);

viii) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones (OL L 120, 2009 5 15, p. 5);

ix) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 443/2009, nustatančiu naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekį (OL L 140, 2009 6 5, p. 1);

x) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 286, 2009 10 31, p. 1);

xi) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/126/EB dėl II pakopos benzino garų grąžinimo degalinėse variklinių transporto priemonių bakus pildant degalų (OL L 285, 2009 10 31, p. 36);

xii) 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 510/2011, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normos pagal Sąjungos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekį (OL L 145, 2011 5 31, p. 1);

xiii) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1);

xiv) 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 123, 2015 5 19, p. 55);

xv) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2193 dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL L 313, 2015 11 28, p. 1).

5. Taisyklės dėl vandens ir dirvožemio apsaugos ir valdymo, kaip nustatyta:

i) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo (OL L 288, 2007 11 6, p. 27);

ii) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičiančia ir panaikinančia Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičiančia Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84);

iii) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 18, p. 1).

6. Taisyklės dėl gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos, kaip nustatyta:

i) 2001 m. rugsėjo 27 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1936/2001, nustatančiu tam tikrų tolimos migracijos žuvų rūšių žvejybos kontrolės priemones (OL L 263, 2001 10 3, p. 1);

ii) 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 812/2004, nustatančiu priemones dėl atsitiktinio banginių šeimos gyvūnų sugavimo žūklės rajonuose ir iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 88/89 (OL L 150, 2004 4 30, p. 12);

iii) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1007/2009 dėl prekybos produktais iš ruonių (OL L 286, 2009 10 31, p. 36);

iv) 2008 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 734/2008 dėl pažeidžiamų jūrų ekosistemų atviroje jūroje apsaugos nuo dugniniais žvejybos įrankiais daromo neigiamo poveikio (OL L 201, 2008 7 30, p. 8);

v) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7);

vi) 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 295, 2010 11 12, p. 23);

vii) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

7. Taisyklės dėl cheminių medžiagų, kaip reglamentuojama 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiu Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančiu Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

8. Taisyklės dėl ekologiškų produktų, kaip reglamentuojama 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (OL L 150, 2018 6 14, p. 1).

F. 2 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktis – radiacinė sauga ir branduolinė sauga

Taisyklės dėl branduolinės saugos, kaip nustatyta:

i) 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (OL L 172, 2009 7 2, p. 18);

ii) 2013 m. spalio 22 d. Tarybos direktyva 2013/51/Euratomas, kuria nustatomi plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis (OL L 296, 2013 11 7, p. 12);

iii) 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL L 13, 2014 1 17, p. 1);

iv) 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema (OL L 199, 2011 8 2, p. 48);

v) 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/117/Euratomas dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės (OL L 337, 2006 12 5, p. 21);

vi) 2016 m. sausio 15 d. Tarybos reglamentu (Euratomas) 2016/52, kuriuo nustatomi didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviojo užterštumo po branduolinės ar radiologinės avarijos lygiai, ir panaikinamas Reglamentas (Euratomas) Nr. 3954/87 bei Komisijos reglamentai (Euratomas) Nr. 944/89 ir (Euratomas) Nr. 770/90 (OL L 13, 2016 1 20, p. 2);

vii) 1993 m. birželio 8 d. Tarybos reglamentu (Euratomas) Nr. 1493/93 dėl radioaktyviųjų medžiagų vežimo tarp valstybių narių (OL L 148, 1993 6 19, p. 1).

G. 2 straipsnio 1 dalies a punkto vii papunktis – maisto ir pašarų sauga, gyvūnų sveikata ir gerovė:

1. Sąjungos maisto ir pašarų teisė, reglamentuojama remiantis principais ir reikalavimais, kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2. Gyvūnų sveikata, kaip reglamentuojama:

   i) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1);

   ii) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL L 300, 2009 11 14, p. 1).

3. 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

4. Taisyklės ir standartai dėl gyvūnų apsaugos ir gerovės, kaip nustatyta:

i) 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/58/EB dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos (OL L 221, 1998 8 8, p. 23);

ii) 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiančiu Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005 1 5, p. 1);

iii) 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (OL L 303, 2009 11 18, p. 1);

iv) 1999 m. kovo 29 d. Tarybos direktyva 1999/22/EB dėl laukinių gyvūnų laikymo zoologijos soduose (OL L 94, 1999 4 9, p. 24).

v) 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos (OL L 276, 2010 10 20, p. 33).

H. 2 straipsnio 1 dalies a punkto viii papunktis – visuomenės sveikata:

1. Priemonės, kuriomis nustatomi aukšti žmogaus kilmės organų ir medžiagų kokybės bei saugos standartai, kaip reglamentuojama:

   i) 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/98/EB, nustatančia žmogaus kraujo ir kraujo komponentų surinkimo, ištyrimo, perdirbimo, laikymo bei paskirstymo kokybės ir saugos standartus bei iš dalies keičiančia Direktyvą 2001/83/EB (OL L 33, 2003 2 8, p. 30);

   ii) 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/23/EB, nustatančia žmogaus audinių ir ląstelių donorystės, įsigijimo, ištyrimo, apdorojimo, konservavimo, laikymo bei paskirstymo kokybės ir saugos standartus (OL L 102, 2004 4 7, p. 48);

   iii) 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/53/ES dėl transplantacijai skirtų žmogaus organų kokybės ir saugos standartų nustatymo (OL L 207, 2010 8 6, p. 14).

2. Priemonės, kuriomis nustatomi aukšti vaistų ir medicinos tikslams naudojamų prietaisų kokybės bei saugos standartai, kaip reglamentuojama:

   i) 1999 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 141/2000 dėl retųjų vaistų (OL L 18, 2000 1 22, p. 1);

ii) 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67);

iii) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/6 dėl veterinarinių vaistų, kuriuo panaikinama Direktyva 2001/82/EB (OL L 4, 2019 1 7, p. 43);

iv) 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 726/2004, nustatančiu Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiančiu Europos vaistų agentūrą (OL L 136, 2004 4 30, p. 1);

v) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1901/2006 dėl pediatrijoje vartojamų vaistinių preparatų, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 1768/92, Direktyvą 2001/20/EB, Direktyvą 2001/83/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 726/2004 (OL L 378, 2006 12 27, p. 1);

vi) 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1394/2007 dėl pažangiosios terapijos vaistinių preparatų, iš dalies keičiančiu Direktyvą 2001/83/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 726/2004 (OL L 324, 2007 12 10, p. 121);

vii) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 536/2014 dėl žmonėms skirtų vaistų klinikinių tyrimų, kuriuo panaikinama Direktyva 2001/20/EB (OL L 158, 2014 5 27, p. 1).

3. Pacientų teisės, kaip reglamentuojama 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo (OL L 88, 2011 4 4, p. 45).

4. Tabako ir susijusių gaminių gamyba, pateikimas ir pardavimas, kaip reglamentuojama 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL L 127, 2014 4 29, p. 1).

I. 2 straipsnio 1 dalies a punkto ix papunktis – vartotojų apsauga:

Vartotojų teisės ir vartotojų apsauga, kaip reglamentuojama:

i) 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas (OL L 80, 1998 3 18, p. 27);

ii) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų (OL L 136, 2019 5 22, p. 1);

iii) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

iv) 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL L 171, 1999 7 7, p. 12);

v) 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB (OL L 271, 2002 10 9, p. 16);

vi) 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančia Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22);

vii) 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančia Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66);

viii) 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64);

ix) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214).

J. 2 straipsnio 1 dalies a punkto x papunktis – privatumo ir asmens duomenų apsauga bei tinklo ir informacinių sistemų saugumas:

i) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37);

ii) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1);

iii) 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

II dalis

3 straipsnio 1 dalyje pateikiama nuoroda į šiuos Sąjungos teisės aktus:

A. 2 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis – finansinės paslaugos, produktai ir rinkos, ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija:

1. Finansinės paslaugos:

i) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32);

ii) 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2341 dėl profesinių pensijų įstaigų (PPĮ) veiklos ir priežiūros (OL L 354, 2016 12 23, p. 37);

iii) 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87);

iv) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (OL L 173, 2014 6 12, p. 1);

v) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338);

vi) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349);

vii) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1);

viii) 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1286/2014 dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentų (OL L 352, 2014 12 9, p. 1);

ix) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2365 dėl vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių ir pakartotinio naudojimo skaidrumo ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 337, 2015 12 23, p. 1);

x) 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (OL L 26, 2016 2 2, p. 19);

xi) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/71/EB (OL L 168, 2017 6 30, p. 12).

2. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija:

i) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73);

ii) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5 p. 1).

B. 2 straipsnio 1 dalies a punkto iv papunktis – transporto sauga:

i) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18);

ii) 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/54/ES dėl tam tikrų vėliavos valstybės įsipareigojimų užtikrinti, kad būtų laikomasi 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kad ji būtų vykdoma (OL L 329, 2013 12 10, p. 1);

iii) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės (OL L 131, 2009 5 28, p. 57).

C. 2 straipsnio 1 dalies a punkto v papunktis – aplinkos apsauga:

i) 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66).